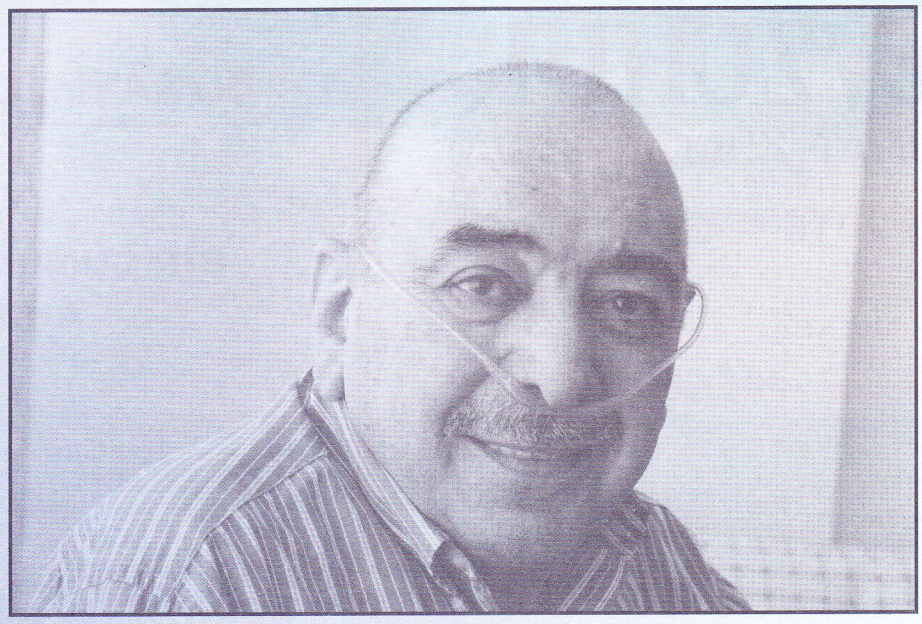

AHMET KAPLAN

NEVZUHUR

EDEBİYAT KÜLTÜR SANAT

KASIM 2016
SAYI : 54

NEVZUHUR
EDEBİYAT KÜLTÜR SANAT

KASIM 2016 - SAYI : 54

SAHİBİ:
MUSTAFA AKBABA

GENEL YAYIN YÖNETMENİ:
ALİ DEMİREL

YAYIN KURULU:
BEKİR KARA
HASAN TÜLKAY
MEHMET ERÇİN

ADRES:
Atatürk Cd. 1306 Sk.
Akbaba Apt. No: 1/2 ANTALYA

TLF : 0 (242) 241 80 62 - 63

BELGEGEÇER: 0 (242) 241 41 74

www.mustafaakbaba.com

e-posta: alidemirel47@hotmail.com

ISSN : 1308 - 1403

BASIM YERİ
TUNAHAN OFSET & MATBAACILIK
Tel : 0 (242) 248 90 88
www.tunahanmatbaa.net
info@tunahanmatbaa.net
tunahanofset@gmail.com
Sinan Mh. Atatürk Cd. 1254 Sk.
Rıfat Türkcan Psj. No: 14/7
Muratpaşa / ANTALYA

YAYIN TÜRÜ :
Yerel - Süreli
İki Ayda Bir Yayımlanır

NEVZUHUR da yayımlanan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir.

NEVZUHUR da yayınlanan eserlere telif hakkı ödenmez.

NEVZUHUR
Bir kültür hizmeti olup, para ile satılmaz.

NEVZUHUR da
Yayınlanan bütün yazıların sorumluluğu yazarına aittir. Gönderilen yazıların yayınlanması, Yayın kurulu nun kararına bağlıdır.

NEVZUHUR Yayınlarının tamamına www.mustafaakbaba.com adresinden ulaşabilirsiniz.

BU SAYIMIZDA YAYINLANAN

" BİR CUMHURİYET OSMANLISI "
AHMET KAPLAN

HASAN TÜLKAY

DİN İLE TAHSİL EDİLEN SERVET VE ŞÖHRETE LANET OLSU

ABDULLAH SATOĞLU

NAZAR KILDIM NAZÎREYE

MUSTAFA AKBABA

ÖMER SEYFETTİN

ALİ DEMİREL

AYIŞIĞIKOYU'NDAN UYKUDAKİ DÜŞLERE AYAKLANDIK

ANDAÇ

BİR SİNEMA YAZISI

TUNCER GÜNAY

OKUYUCU İLE SOHBET

Değerli NEVZUHUR dostları;

2016 yılının son sayısı ile karşınızdayız. 54'üncü sayımızla bu yılı da ikmâl etmiş oluyoruz. Cenab-ı Allah nice sayılarda buluşturmayı nasip eylesin.

İlk yazımız; *BİR CUMHURİYET OSMANLISI- AHMET KAPLAN* başlığını taşıyor. HASAN TÜLKAY'ın 2008 yılında kaleme aldığı, değerli insan AHMET KAPLAN Bey'i konu eden bu yazıyı okuyunca sizler de kendilerini yakından tanımış olacaksınız.

DİN İLE TAHSİL EDİLEN SERVET VE ŞÖHRETE LÂNET OLSUN başlığıyla ABDULLAH SATOĞLU sayfalarımız arasındaki yerini alıp lânet darbe girişimi hakkında kelâm ediyor.

MUSTAFA AKBABA ise; *NAZAR KILDIM NAZÎREYE* diyerek edebiyat vadisinde bir gezinti yapıyor. Biz burada bu yazıya daha fazla açıklama getirmeyelim. En iyisi okuyun, siz de bu gezintiye iştirak edin.

ALİ DEMİREL; *ÖMER SEYFETTİN* başlıklı yazısıyla dergimizi renklendiriyor.

Yine güzel bir konuyla siz okuyucularımızı selâmlayan ANDAÇ'ın *AYIŞIĞI KOYU'NDAN UYKUDAKİ DÜŞLERE AYAKLANDIK* adını verdiği yazısını okurken, kendinizi Antalya'nın Kemer sahillerinde balık avlıyor gibi hissedeceksiniz.

TUNCER GÜNAY da *BİR SİNEMA YAZISI* ile sinema tarihini, Türk insanının sinemayla tanışmasını ve açılan ilk sinema salonlarını okuyucularımıza sunuyor.

Yeni yılda buluşmak ümidiyle hoşcakalın.

NEVZUHUR

"BİR CUMHURİYET OSMANLISI" AHMET KAPLAN

HASAN TÜLKAY

O'nun ilk sohbetiyle Antalya Aydınlar Ocağı'nın tertiplediği, "Osman Yüksel Serdengeçti'yi Anma Toplantısı"nda mülâki oldum. Ağıt yakmıyor, nutuk çekmiyor, bam teline basa basa Rahmetli'nin görülmeyen ve ısrarla unutturulan "Cemiyet ve mücadele adamı" tarafına dikkat çekiyordu. Konuşmasının sonunda "Milletvekili, Uzman, Doktor, Mühendis, Ekonomist, Belediye Başkanı, Millî Eğitim Müdürü, Doç. Prof." etiketli seçkin aydın dinleyicilerine; kendinden emin bir nazarla; "İşte Serdengeçti böyle anlatılır!" der gibiydi. Bir Serdengeçti muhibbi ve çömezi sıfatıyla bana da; zekâ ve samimiyet ziyası neşreden o gözlerdeki hâkimane ifadeyi tasdik etmek düşerdi:

"İşte Serdengeçti böyle anlatılır!"

"Kızıklı" (*) Ahmet Kaplan'la dostluğumuz böyle başladı... Ben onun "Başbuğ" müridi, o da benim "Üstad" şeyhim oldu. Müridler bazen üçe-beşe çıkar gibi olsa da, esasen şahsiyet ve fikriyatça Necip Fazıl gömleği giymiş bir adamın etrafında tutunabilmek müşkil mesele.. Ufak-tefek "meddücezir"lerle, ancak bir taksiyi zor dolduracak "Kaplan kadrosu"na dahil olmayı başarabilen "mes'ut-bedbaht"lardan birisiyim.

İkimizi bir arada tutan en kuvvetli müşterek; "kalabalık içinde yalnızlık" duygusu gibi geliyor. Bu çağın istediği adam olamamak, çağdışı kalmak, her şeye rağmen "Çağ Sürgünü" hayat tarzımızdan, memnu fikirlerimizden memnun olmak..Bu aralar parasızlıktan ve piyangoda büyük ikramiyenin neden en çok ihtiyacı olan bizi görmeyişinden de ziyadesiyle müştekîyiz. Zira matbuat, neşriyat ve fikir hürriyetimizi tahdit eden "maddî" engelleri bertaraf edip; ne dergiler, gazeteler, kitaplar çıkaracaktık. Yayınevleri, kitabevleri... Hattâ BOZKURTLARIN ÖLÜMÜ ve BOZKURTLARIN DİRİLİŞİ'ni sinemaya aktarıyor, televizyon bile kuruyorduk.. Nice hayâllerimiz vardı.. "İnsan âlemde hayâl ettiği müddetçe yaşar!" diyelim de.. Yine de yoksulluğu paylaşmak daha kolay ve daha dostça gibi geliyor bana.. Ramazan'ın ortasında, Ankara'dan gelen ve "Türkiye'deki siyasî-sosyal çatışmalar ve Necip Fazıl" konusunda Ahmet Kaplan'ın görüşlerini de arşiv kayıtlarına ekleyen TRT televizyon ekibine sorduklarında münasebetimizi şöylece hülâsa ettim:

"Şeyhi de, müridi de tek olan, tek tekke bizimki!.."

Ahmet Kaplan; 10 Kasım 1998'den, yukarda bahsettiğim "Serdengeçti İhtifâli"nden beri fikir ve zikir hayatımın merkezinde bir isim.. O gün "Ahmet Bey" hitabıyla başlayan dostluğumuz, bugün "Ahmet Abi" mertebesine yükselerek devam ediyor. Dün de mes'ut bir tesadüfle, resmî doğum gününün, aruzun son büyük ustası Yahya Kemâl'in bir "Sessiz Gemi" edasıyla sonsuzluk ufkuna açıldığı gün olduğunu öğrendim. (1 Kasım) Bazen bir mısraında iyi oturmamış bir kelime için yıllarını verecek kadar titiz Şair'imizin vefatının elli ikinci sene-i devriyesi, Ahmet Kaplan'ın da 62. doğum gününe denk geliyor. Bu şairane tevafuk ve de şahsî dostluğumuzun onuncu yıl armağanı olarak tanıdığım Ahmet Kaplan'ı, anladığım kadarıyla anlatmaya çalışacağım. Bir cümlemi, hatta bir kelimemi dahi tashih etmeden, içimden geldiği gibi...

Ahmet Kaplan; alfabeyi söken herkesin "okuryazar", üniversite ve yüksek okul diploması alanların da "aydın" sayıldığı milenyum Türkiyesinde ciddî bir "okur", ciddî bir "yazar"dır. İnternette kendisiyle alâkalı bir siteye tercüme-i halini istemiştik. "Yaz" dedi, bir emri yevmî gibi şu notu verdi:

"Ahmet Kaplan
Kayseri-1946
Okur!..
Yazar!.."
"Bu kadar!.."

Ahmet Kaplan, gözüyle değil, özüyle okuyanlardandır. Kafasıyla, beyniyle, yüreğiyle; eze eze

yoğurur, sindire sindire okur. Yazılmayanları, yazılamayanları, satır aralarında gizlenenleri de okuyacak kadar dikkatli bir okuyucudur. Mütevazı emekli maaşına rağmen; yayın dünyasındaki yenilikleri, gelişmeleri takip etmeye çalışır.

Ahmet Kaplan'ın yazarlığı da gazeteciliğinden gelir. Allah vergisi yazma kabiliyetinin keşif ve teşvikinde İlkokul öğretmeni Hasan Çimen İle Kayseri Lisesi'nden edebiyat hocası Mehmet Ateşoğlu'nun müessir isimler olduğunu düşünüyorum. Daha ortaokul talebesi iken Kayseri Devrim gazetesinin ateşli bir köşe-yazarı olmuş; onyedi-onsekiz yaşında da dergilere yazmaya başlamıştır. Meselâ; Nisan 1964 tarihli Tohum mecmuasına,Nurettin Topçu gibi "Sorbonne"dan gelmiş bir usta ismin yanında, "İman ve Ülkü" başlıklı, çerçeveli bir yazıyla yer almayı başarabilmiştir. Daha kanun önünde reşit bile değilken "Tohum"da yazar....

Siyasetin ve Ocak faaliyetlerinin asker düdüğüyle mecburî tatile girdiği 12 Eylül 1980'den itibaren, Kayseri cihetinden esen kültür-sanat rüzgârlarını dikkatli takip etmiş bir okuyucu sıfatıyla; şöyle bir hüküm vermek acaba insafsız, ukalâ bir hüküm müdür?

"Udebânın, şuaranın bol yetiştiği, hattâ Reisicumhurumuz Sayın Abdullah Gül'ün dayısının "Lâle Şairi" olduğu bereketli Erciyes ikliminde, dünden bugüne, bugünden yarına iz bırakacak kuvvette; iki güçlü kalem tanıdım; ikisi de kendilerini harcıyorlar. İkisi de üslûp sahibi, ikisi de müthiş polemikçi, ikisi de gazeteci: Ahmet Kaplan ve Hasan Sami Bolak!.."

İkisi de vurduğu yerden ses getirir!..

İkisi de hem şair, hem nâsir..

İkisi de kendini harcamış kalem; Kaplan parasızlıktan, Bolak para hırsından...

Üslûpta Hasan Sami gürz, Ahmet Kaplan kılıç!.. Birisi Zaloğlu Rüstem'in silahıysa, diğeri de Hazreti Ali Efendimizin zülfikârı ya da Battal Gazi'nin...

İkisi de keser, doğrar, parçalar, un-ufak eder...

Hasan Sami kendini, şiirlerini sanal aleme, elektronik dünyaya, internet ansiklopedilere emanet etmiş... Fakat kitapsız... İnternet, eserinizi zaman ve mekan kayıtlarından azâde kılar; fakat katiyetle kitabın yerini tutmaz. Buz üstüne yazı yazmak gibi bir tehlike sözkonusu internette.. Yazının dokunulan, elle tutulan bir nesne haline gelmesi, zamanın hafızası kütüphanelere girmesi kitapla mümkün.. Hasan Sami ağabeyimiz bu çağdaş hakikatı bizden faik olarak bilir ve hisseder.

Ahmet Kaplan, sohbetinden gıdalanan bizim gibi birkaç "mürid"in "hizmet" ricasıyla iki eser yayınladı, kitapsızlıktan kurtuldu..

Foto: Dursun BERKOK

Kayseri Ticaret Odası'nın çıkardığı *"Erciyes'in Eteğinden Geçenler"* ve *"İşte Necip Fazıl"* böyle yazılır diye haykıran olay kitap.. TÜRKAV (Türkiye Kamu Çalışanları Kalkınma ve Dayanışma Vakfı) Antalya şubesi adına neşrettiğimiz bu kitap da dahil, maalesef her iki eser de harcanmıştır.. Yayıncılığın siyasal ve piyasa kurallarını bilmediğimiz, bildiğimiz kadarına da itibar etmediğimiz için geniş kitlelere açılamadık.

"İşte Necip Fazıl"ın takdiminde söylenenler; Ahmet Kaplan'ın üslûbu kadar, fikriyatına, ruh ve karakter tablosuna dair dikkat çekici sözlerdir:

"Üstâd'ı anmak...Üstâd'ı anlamak...O'nun fikir ve ruh iklimini iliklerine kadar hissederek Üstâd'ı anlatmak!..Dosdoğru, eğmeden, bükmeden, sapmadan, saptırmadan...

Sadece eserleri, şahsiyeti ve aksiyonunun çerçevelediği manâya bağlı kalarak...Hudutlara, ölçülere, kalıplara, genel-geçer yargılara itibar ve iltifat etmeden...Şöhret ve siyâset basamaklarındaki "rant" hesaplarımıza vasıta kılmadan, kullanmadan, alet etmeden anlatmak...

Ahmet Kaplan; 70'li yıllarda, Türk Milleti için nice ümit kıvılcımları ve felâket şimşekleri halindeki sosyâl ve siyâsî çalkantıları; Üstâd'ın yakın çevresinden, O'nun câzibe sahasından bizzat yaşamış, takip etmiş "Çile"keş bir mustarip... Üstâd'ı hep anan, doğru anlayan ve dosdoğru da anlatan bir deli yürek!..

Kayseri "Söğüt"te demlenen "Büyük Doğu" fikir dünyasını, Üstâd'tan tevârüs ettiği manevî mirası on yıldan beri Antalya'daki dost meclislerinde paylaşıyor...

Vakfımız bünyesinde, mevsimlik inkıtalar haricinde kesintisiz devam eden "Kültür Sohbetleri"ni, Mayıs sonunda, Necip Fâzıl'ı anarak sezonu kapatmak da geleneğimiz oldu. "İşte Necip Fazıl" bu sohbetlerden doğdu. Kitabın isim babası Üstâd'dan tam beş-buçuk ay sonra, 10 Kasım 1983'de rahmet-i Rahmân'a uğurladığımız Osman Yüksel Serdengeçti... Serdengeçti'nin sağlığında yapamadığına "Ahmet Abi"mizi icbar ederek; sohbetlerimizin pek azını yazıya döktürdük, elinizdeki kitap doğdu.

Necip Fazıl'ın net, açık, berrak, coşkun milliyetçiliğinin ilk defa; O'nun tavır ve üslûbuna uygun olarak bu kitapta sergilendiğini iddia ediyoruz. Böylesine "iddialı" bir eseri Türk okuyucusuyla paylaşmak, bizim de boynumuzun borcuydu. Milliyetçilik ve hakikatseverlik borcumuzdu.

Necip Fazıl'ı, vefatının yirminci yıl dönümünde bu eserle yâd etmek, gururumuz, kıvancımız, övüncümüz olmuştur. Israrlı telkinlerimizle, "Sükût orucu"nu bozarak, "Erciyes'in Eteğinden" Antalya sahillerine taşıdığı güzel sohbetleri yazıya döken Ahmet Kaplan'a da alenî teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Necip Fazıl'ın görülmeyen, gösterilmeyen, ısrarla dikkatlerden uzak tutulmaya çalışılan milliyetçi ve Türk özünü; inşaallah kitabımızın genişletilmiş yeni baskılarında daha etraflı görme ve okuma imkânımız olacak."

Üzerinden altı yıl geçmesine rağmen, bu "ezberbozan" kitabın yeni baskısını yapamadık. Çok konuşulmasına, yazılmasına, tartışılmasına, hatta televizyon programına mevzu olmasına rağmen etkili ve yetkili sayabileceğimiz güç odaklarının ambargosunu kırmayı başaramadık...

Ahmet Kaplan; Türkiye'nin çalkantılı döneminde, bir neslin karakutusu diyebileceğimiz ölçüde, çok mühim ilim, fikir, sanat ve siyaset erbabıyla, yerine göre bazen çakışan, çoğu zaman da çatışan münasebetleri olmuş bir isim... Kalemini vicdanının ve inandığı Türk-İslâm davâsının haricinde herhangi bir makam ve güce kiralamadığı, vicdanından ve Hakk'ın rızasından başka otorite tanımadığı

için "piyasa" onun gibileri unutmaya terk eder. O, bu nisyana isyan etmeyecek kadar, gücünün ve ağırlığının farkındadır. Bekir Yıldırım kardeşimizin tahsis ettiği bilgisayardan sekretere çağdaş konfor donanımlı özel bürosunda (Bizim Tekke'de) harıl harıl yazmaya devam ediyor. Bu çağdaş tekkenin müdavimleri ve yayın dünyasından lojistik destekçileri, ateşçileri Kaplan'ın çocukları, bir kaç gönüllü dost...O'nu yazmak için kamçılıyorlar adetâ.. Zor yazıyor, fakat güzel yazıyor.. "Zelâna", "İndim Yarin Bahçesine", "Hatıralar Galerisi"nden gün yüzüne çıkan çok değerli deneme ve hatırat eserleri.. "Erciyes'in Eteğinden Geçenler" kafilesine de yeni isimler, resimler ilâve edilmiş vaziyette...

Halden ve dilden anlayan "evlâd ü ıyâl"e, dostlara sahip olmak; nice Dolar milyonerlerinin bile özleyip kavuşamadığı bir saadet tablosudur ki; Kaplan ve yakınları bu bakımdan da tebrike değer...

Çağın yükselen değerlerine karşı, Necip Fazıl'ın "Asyacı... Antiliberal... Antidemokrat... Aşırı milliyetçi... Mülkiyette tahditçi" ve tabi ki Müslüman kimliğini kapaktan haykıran Kaplan'ın yeni eserleri çıktığında, bazılarının saklanacak delik arayacaklarını hissediyorum şimdiden.. Cemil Meriç gibi bir üslûp dehâsının yanlışlarını, daha sağlığında yüzüne vurmaktan çekinmeyen Kaplan'ın, hatıralarını yazmasından çekinenler çekinmekte haklıdırlar.. Keşke 1984 yılı başında başlatılan "Kalemli *SEL* Harekâtı" bir daha coşsa; "Hasan Sami"ler, "Mahmut Fidanil"ler, "Erkan Kamil"ler ve tabii "Aşık Bostanî"ler kalemlerini iğne gibi kullansalar, nice kof şöhret balonunu patlatır; hepimizi güldürürken düşündürürlerdi.

"SEL" deyince *"Bizim Yunus'a Kemter Bostanî'den Şikâyetnâme"*yi hatırlamadan geçemedim. Sanki daha bugün yazılmış gibi, uzunca bir şiir.. Halimizin hikâyeti, gönlümüzün şikâyeti..

Bizim Yunus söylemiş:

"Sağır işitmez sözü
Gece sanır gündüzü
Kördür münkirin gözü
Alem münevver ise"

Bakalım BOSTANÎ ne demiş:

"İşte böyle zaman Derviş Yunus'um,
Şiirler perişan, diller perişan!
Dert üstüne, dertler serip durmuşum,
Gönüller perişan, iller perişan!

Samyeli esince bahçeler ağlar,
Kırılan dallarda serçeler ağlar,
Soyulmuş ruhundan lehçeler ağlar,
"Ağız"lar perişan, yeller perişan!

Söylenilmez gerçek, susmak hünerdir...
Sözler gümüş değil, sükût güherdir
Bu ne karagündür, doğmaz seherdir!
Bülbüller perişan, güller perişan!

Sevda ikliminden esmiyor rüzgâr,
Buz tutan ruhlarda çağlamaz pınar,
Nesir; kırık-dökük, şiir; tarûmâr,
Kalemler perişan, eller perişan!

Yetti artık yetti! Çektiklerimiz...
Kargaya yem oldu ektiklerimiz,
Bir türlü boy atmaz diktiklerimiz,
Tohumlar perişan, dallar perişan!

Çatlamaz yürekler: Sabırtaşıdır!
Sükût er-kişiye; mezar taşıdır!
BOSTANÎ, feryadın gözün yaşıdır,
Hayâller perişan, haller perişan!"

Ahmet Kaplan; bürokratik unvan ve yüksek diplomalardan güç alan münevver olamamış "aydın"ların ocağına çomak sokmaktan da haz duyar gibidir. Nice "Doç. Dr. Prof." etiketli akademisyenlerin, General rütbeli paşaların, müdürlerin, başkanların; O'nun tahlil ve tesbitleri karşısında nasıl apışıp kaldıklarına çok tanıklık etmişimdir. Nurettin Topçu, Nihal Atsız, Necip Fazıl gibi fikir ve iman kutuplarımızı çok iyi özümsemiş olması, yakın tarihimizin olaylarını perde arkasındaki kişileri tanıması, hepsinden önemlisi de kıvrak üslûp ve zekâsı O'na "Üstad"a benzer müthiş bir polemik gücü kazandırmıştır. Dostlar meclisini tamamen dağıtmaktan korkmasam; şahit olduğum ilginç tartışmalarda kimlerin, nasıl mat olduklarını anlatmak isterdim. Meselâ "Klâsik ne demek?.." diye soran "aydın"lar filân... Bu mevzuda insanı güldürürken kahredecek, kara mizah örneği pek çok gözlemim var amma... Neyse... kalsın..

Musikî sohbet ve ziyafetlerini paylaştığı Dr. Mehmet Emin Kakan'ın güzel tespitiyle "O bir Cumhuriyet Osmanlısıdır." (Bu ifade kesinlikle "Osmanlı Cumhuriyeti" filminden mülhem değildir.Film çıkmadan çok önce yazıya geçmiştir.) Bu vasfını, şahsiyet ve fikriyat çizgilerinin rengini en çok borçlu olduğu yaşayan kişi de herhalde Nevzat Türkten beğ olsa gerektir. Çünkü daha ortaokul talebeliği yıllarında "Nevzat Abi"nin kâtipliğini yapmak, Ateşoğlu hocasından aldığı Türkçülük ateşini hayatın gerçek olaylarıyla mezcetmek nasip olmuştur. 1940'lı yıllardan beri Kayseri'de "Milliyetçi Hareket"in mihverinde, yaşayan bir efsane olan Nevzat Türkten'in sohbetleri, icraatı ve beşerî münasebetlerine "yakîn" olmak "Torunoğlu Ahmet Kaplan" ismiyle filizlenen genç şair gazetecinin yol haritasını da çizmiştir.. "Nevzat Abi"yi gıyaben Erciyes'ten ve Kaplan'ın sohbetlerinden tanıyorum ve bu hükme varıyorum...

Paris'teyim!.. Kadim dostlardan Avukat Adil Özcan "mail atmış" "Ahmet abi çok hasta!.." Beynimden kurşun yemişim gibi derhal telefona sarılıyorum. "Kararımdan rücu ettirmesin, seferimden döndürmesin" diye zaten Allahaısmarladık bile diyememenin mahçubiyeti ile "Geçmiş olsun" demeye çalışıyorum. Çocukları Hasan Selçuk ve Zeliha'nın kollarında, Doktor Mehmet Emin Beğ'in refakatinde hastaneye götürülürken yakalamışım tam da.. Telefonda yüreğinden yaralı bir kurt iniltisiyle YOLLARIN SONU'nun son şiirini okudu. Her mısrai erimiş kurşun gibi yüreğime dökülen müthiş bir okuyuşla...

«Bilsin cihan ki ben bu cihanın nesindeyim:
Bir ülkünün mehabetinin zirvesindeyim.

Dünya denen mezellete dalsın her isteyen;
Ben ırkımın şeref taşan efsanesindeyim.

Herkes bir özleyişle yaşar...Ben de öylece
Altayların ve Tanrıdağın çevresindeyim

Merdanelikle şöyle bakıp ayrılıklara
Son menzilin hüzün dolu kâşânesindeyim.

Artık vedâ zamanına pek fazla kalmadı;
Yorgun ve kimsesiz ölümün bahçesindeyim...»

Bizim dünyamızdan, bir adsız kahraman, Ahmet Kaplan; ATSIZ'ın şiiriyle "SONA DOĞRU" gidiyordu da, hayat rutin çizgisinde devam ediyordu. Bir an serin ve derin gurbette buz tutmuş gibi üşüdüm. Kendimi, Paris'te Seine nehri kıyısında, çöpçülerin cesedini bulduğu "Kırım"dan, Stalin vahşetinden kaçan Gazi Alper Giray gibi garip, sahipsiz, terkedilmiş hissettim..

Karacaoğlan misâli içini döktüğü *"Hayâller perişan, haller perişan!"* mısrai; vefasız bir nesil fotoğrafı gibi dikildi karşıma..

"Saraçoğlu'nun saatçi dükkanından geçenler" gözümün önünden geçti.. Kimler yoktu ki?. Nice anlı şanlı siyasetçiler, profesörler, dekanlar, rektörler, Büyükşehir belediye başkanları, büyük iş-adamları, sanayici, borsacı, oda başkanı, gazeteciler, milletvekili, başbakan, hatta Cumhurbaşkanı çıkaran bu dükkandan geçenler; Ahmet Kaplan'ın dostlar kafilesinde ön sırada yer alması gerekenler... Ticaretin, siyasetin ve şöhretin zirvesinde, her biri "güç" haline gelmiş "eski dostlar"dan arayan, soran, hatta haberi olan var mıydı acaba?..

Gerçi "Saraçoğlu'nun saatçi dükkanından geçenler"i Ahmet Kaplan da aramazdı.. Araması, sorması gerekenler, imkânı olanlar onlardı çünkü.. Vicdan istiklâlini, kalem ve kelâm haysiyetini muhafaza adına, Ötüken ve Büyük Doğu rüzgârlarının estiği yüce dağlarda, yalçın kayaların arasında açan çiçekler gibi adsız, namsız, unvansız, rozetsiz ve etiketsiz yaşamayı tercih etmişti Kaplan!.. "Türk"çe, Müslümanca; yani insanca yaşamak!.. Hür ve müstakil, menfaat kokusu bulaşmadan...

Ahmet Kaplan; yazıları ve hususî sohbetleri ile Erciyes'e doğan Antalya güneşi gibi içimizi ısıtan bir ağabeyimiz.. Bu yazı O'nun derin ve girift ruhunu, kişiliğini tanımaya, tanıtmaya yetmez.. Sadece bu yolda bir girizgâh yapmaya çalıştım. İnşaalah peşpeşe yeni eserleri çıktığı zaman, Türkiye, "milliyetçi-mukaddesatçı camia"nın muakıpları onu daha iyi anlayacak ve takdir edeceklerdir.
Bizim gibi sıradan birinin, sıra-dışı bir insanı anlaması ve hele anlatması çetin iş.. Ancak bir hakkın teslimi, yitik bir kıymetin takdiri ve takdimi açısından, Ahmet Kaplan; üzerinde durulması, unutulmaması gereken bir isim... Bu yazının da, şahsına ve milletimize karşı vicdanî borcumuzun küçük bir taksidi şeklinde kabulünü dilerim.

*****Son not: 29 Ekim 2008'de yazdığım bu yazının üstünden geçen sekiz yıl içinde hastalığı sebebiyle evinde mahpusluğa mahkûmiyet şartları gittikçe ağırlaşarak devam eden Ahmet Kaplan KOAH'ı yenemese de son olarak hazırladığı *"Necip Fazıl'a Tahassür"* kitabıyla geçmişten geleceğe işaret taşı değerinde eserler üretmeye devam ediyor... Biliyor ve inanıyor ki; yaş yetmiş olsa da inanmış dava adamının işi ve vazifesi bitmez...Saygı ile...

(*) Bir Oğuz boyu

DİN İLE TAHSİL EDİLEN SERVET VE ŞÖHRETE LÂNET OLSUN!

ABDULLAH SATOĞLU

Tanzimat dönemi Türk edebiyatının mümtaz şairlerinden, çok yönlü fikir ve mücadele adamı Ziya Paşa, (Tercî-i Bend) isimli meşhur eserinde diyordu ki;

Lânet ola ol mâle ki tahsiline ânın
Yâ din ola yâ ırz-u yâ nâmus ola âlet!

Evet, yıllar yılı bu necip milletin asil gençliğini, din ve mukaddesatımızı istismar ederek, menfur emellerine âlet emek isteyen diplomalı "İblis" ve yobazların; 15 Temmuz 2016 günü, millî iradeye, milletimize ve demokrasimize, dolayısıyla, Türkiye Cumhuriyeti'nin anayasal ve hukuk düzenine karşı yapmak istedikleri menfur ve alçakça "darbe" teşebbüsüyle foyası meydana çıkmış, yediden yetmişe bütün bir Türk milletinin lânet ve şamarını kara suratlarında bulmuşlardır.

Biz, hainlerin *"inlerine girdik, giriyoruz!"* derken, onlar, sinsice vatan ve milletimizin damarına nüfuz etmenin gayreti içinde olmuşlar...Ve gerektiğinde dış düşmanlara karşı kullanılmak üzere, devletin kendilerine emanet ettiği tank, top-tüfek ve uçaklarla, başta TBMM ve Cumhurbaşkanlığı külliyesi olmak üzere, MİT ve emniyet teşkilatına ait binaları fütursuzca tahrip etmiş, kadın-erkek demeden, vatandaşın üzerine silah sıkmış, 50'si polis olmak üzere 246 vatandaşımızı şehit etmek ve 2180 kişiyi de yaralamak dalalet ve küstahlığında bulunmuşlardır.

Kırk yıldan beri, yurt içinde ve yurt dışında açtıkları, ilk, orta, lise ve kolejlerle, değişik üniversitelerde, kendi metotlarıyla yetiştirip mezun ettikleri gençleri, sistemli bir şekilde, askerî okullara yönlendirmiş, ordu, emniyet ve yargı teşkilâtına yerleştirmişlerdir. İstatistikî bilgilere göre, sâdece "2012'den 2016'ya kadarki, Yüksek Askerî Şûra'larda, albaylıktan generalliğe terfi eden, 87 kişiden 48'i, son menhus darbe girişimine katıldıklarından dolayı tutuklanmışlardır.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, darbe teşebbüsünün daha ilk gününden itibaren, büyük bir inançla belirttiği gibi. aslında asker kıyafetine bürünmüş bu Fethullahçı hain teröristlerin, düşünemedikleri bir şey vardı; Hesapların üstünde bir hesap, adaletin üstünde bir adalet vardı... O da Allah'ın hesabı ve adaletiydi...

Nitekim, Yüce Rab'bımız, Kur'ân-ı Kerim'deki NEML sûresinin 50. Âyetinde; *"Onlar bir tuzak kurdular. Farkında değillerken Allah da bir tuzak kurdu!"*
FİL sûresinde ise; *"Rabbinin, fil sahiplerine ne yaptığını görmedin mi? Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı? Üzerlerine, balçıktan pişirilmiş taşlar atan sürü sürü kuşlar gönderdi. Nihayet onları, yenilmiş ekin yaprakları haline getirdi." denilmektedir.*

Bilindiği gibi, Son Peygambere vahyedilen Kur'ân-ı Kerim'deki âyet ve hükümler, yalnız indirildiği döneme değil, kıyamete kadar, bütün zamanlara şamildir.

Peygamberimiz buyuruyor ki; *"Bana itaat eden, Allah'a itaat etmiş, bana karşı gelen, Allah'a karşı gelmiş olur. Devlet Başkanına itaat eden, bana itaat etmiş, devlet başkanına karşı gelen, bana karşı gelmiş olur." (Buharî, Müslim, Nesâî, İbn-i Mâce)"Kim devlet başkanına ihanet ederse, Allah da ona ihanetinin cezasını verir." (Tirmizî, İbn-i Hambel)*

Birisi polis iki kişinin şehit olduğu ve 31 kişinin yaralandığı bir baskın sırasında, darbecilerin başındaki Binbaşı Murat Çelik'in, yanındaki erlere; *"Ateş etmezseniz, kıyamet günü peygamberimizin şefaatından mahrum kalırsınız!"* tarzındaki gayrimeşru emrinden de anlaşılacağı gibi, Pensilvanya'daki terör örgütünün başı tarafından, "Cin"ler ve "büyü" ile kandırıldıklarına inanan bir kısım yandaşlarının , "Mesih" deyip, neredeyse "İlâhlaştırarak" ona manevî misyon yüklemelerinden daha bâtıl ne olabilir ki?

İşte bunun içindir ki, Diyanet İşleri Başkanlığı Din İşleri Yüksek Kurulu; *"Ülkemizin meşru yönetimine baş kaldırarak, milletimizin ve devletimizin bekasını hedef alan, kamu kurumları üzerine bomba yağdıran ve acımasızca halka karşı silah kullanan ve bu sırada öldürülen zalim darbecilerin, salâ, techiz, tevin ve üzerlerine cenaze namazı*

kılınması gibi din hizmetlerinin verilmeyeceği" açıklanmıştır. Çünkü bu hainler, giriştikleri eylemlerle, sâdece bireylerin değil, bütün bir milletin hukukunu ayaklar altına almış ve böylece mü'min kardeşlerinin, tezkiye ve dualarını hak etmemişledir.

Tarihimizde, başta matbaa ve kağıtçılık sanayii olmak üzere, ülkemizin birçok modern, medenî ve ilmî eserlere kavuştuğu "Lâle Devri"nin sona ermesine sebep olan, Beyazıt Hamamı tellaklarından Patrona Halil adındaki densiz âsiye özenerek, Cumhurbaşkanı'na suikast düzenleyecek ve Genelkurmay Başkanı'nı derdest edecek kadar gözü dönen Fethullah'çı "haşhaşi"ler, Türkiye'nin öyle bir gece baskınıyla ele geçirilemeyeceğini görmüş ve perişan olmuştur.

Böylece, menfur hedeflerine ulaşabilselerdi, bir "Humeyni" edasıyla Pensilvanya'dan dönerek, Türkiye'yi yeniden pervasızca bir kaosa sürüklemek isteyen terör örgütü başının, iz'ansız hırs ve hayali de, yöneticilerimizin ve halkımızın basiret ve cesaretiyle, sert bir lokma gibi boğazına düğümlenmiştir

Beklenmeyen bir ihanetle girişilen hunharca darbe karşısında, asil milletimizin ve onun temsilcisi TBMM'nin, tek yürek, tek vücut olarak sergilediği kararlılıkla, büyük bir felaketin kıyısından dönülen ülkemizde, artık bir daha darbe tehlikesinin, tartışılamayacak tarzda bertaraf edilmiş olduğunu ümit ve temenni ediyoruz.

Sözü, yine Ziya Paşa'nın meşhur bir beyitiyle bitirelim;

Ümmîd-i vefâ eyleme her şahs-ı dagalde
Çok hâcıların çıktı haçı zîr-i bagalde...

NAZAR KILDIM NAZÎREYE

MUSTAFA AKBABA

Bu fâni âlemdeki yolculuğunun son ucuna doğru infaz görevlilerinin arasında yürürken, hâfızasında uçuşan ama henüz kâğıda dökülmemiş hangi mısralar aklından geçiyordu kim bilir?

Ecel şerbetini dilinin cürmü yüzünden içmiş olan Nef'î üstadımız 'Kaside' ustasıydı. Sonraki senelerde, söz tahtına oturan başka bir söz ustası Nedîm;

" Nef'î vâdi-i kasâidde sühan- perdâzdır
Olamaz amma gazelde Bâkî vü Yahyâ gibi"

diyerek, onun gazel'de Bâkî ve Yahya gibi olmasa da kaside'deki üstünlüğünü teslim etmiştir.

Nef'î, aynı zamanda bir 'hiciv' ustasıydı da. Zaten başına ne geldiyse o yüzden gelmişti. Gördükleri karşısında susamayıp yaptığı tenkidler, onun bekâ âlemine göçmesi için sebeb-i mevt'i oldu.

1630 yılının Haziran ayında bir gün İstanbul'a kuvvetli bir yağmur yağar. Bu yağmur esnasında Sultan 4. Murad Han, Nef'î nin " Sihâm-ı Kazâ" sını (Kaza Okları) okumaktadır. Sultan'ın bulunduğu yerin çok yakınına isabet eden yıldırım, Murad Han'ı korkutur ve bunu ilâhi bir ikaz olarak kabul eder. Sonrasında, Nef'î huzura çağrılır ve bir daha hicivle uğraşmaması için kendisinden söz alınır.

Alınır ama; bu alışkanlığından vazgeçmez, gizli gizli haksızlıkları hicvetmekten geri durmaz. Bir gün Bayram Paşa da bundan nasibini alınca Hünkâr'a şikâyet eder, Hünkâr da Şeyhülislâm'a havale eder, o da fetvayı yazar. 1635 yılının Ocak ayının 27'sinde infazı gerçekleşir.

O günlerde devrin edibleri arasında söylenen;

" Gökten nazîre indi Sihâm-ı Kazâ'sına
Nef'î diliyle uğradı Hakk'ın belasına"

müfred'i dalga dalga yayılır ve bu günlere kadar gelir.

XXX

Bu yazımda; Nef'î nin kısa hayat hikâyesi'nin ardından eserlerinin üzerine eğilmeyi, onlardan bazı örnekler vermeyi, bestelenen eserlerine doğru bir yolculuk yapmayı plânlamıştım ama yukarıdaki beyitte geçen 'nazîre' kelimesi, zihnimin nazîre üzerine yoğunlaşmasına, dolayısıyla yazımın mecrainin değişmesine sebep oldu.

Bir şairin manzum eserine, bir başka şair tarafından aynı vezin ve kafiye ile benzer bir manzume yazılmasına ' nazîre' denir ki edebiyatımızda pek çok örneği verdir.

Eski şairlerimizin birbirlerine olan nazîrelerini ihtiva eden, Eğirdirli Hacı Kemal'in "Mecmûatün- Nezâir" (Nazîreler Mecmûası) adlı eserinin yegane nüshasının British Museum'da bulunduğunu Tâhirü'l Mevlevî'den öğreniyoruz. Geçmişte, pek çok değerimiz gibi onu da ne yazık İngilizlere kaptırmışız. Şimdi biz bu üzüntümüzü bir kenarda saklı tutup yazımıza devam edelim.

Bir şairin yazmış olduğu manzume bir başka şair tarafından beğenilirse, ona yazdığı nazîre ile o eseri beğendiğini, ondan aldığı ilhamla kendisinin de benzer bir eser meydana getirmeye çalıştığını ince bir dille itiraf etmiş olur. Bazan; 'Ona öyle demezler' mantığıyla yazılan nazîreler de olabilir ki bu da meslektaşlar arasındaki tatlı bir rekabetin tezahürüdür. Her iki durumda da kazanan ise edebiyatımızdır.

Nazîreler; çağdaş şairler arasında yazıldığı gibi, aralarında yıllar hatta asırlar bulunan şairler tarafından da yazılabilir.

Nazîre, bazan kardeş şairler arasında da kendisini göstermiştir. Sultan 2. Selim ile kardeşi Şehzade Bâyezîd'in " eylemiş" redifli gazelleri buna güzel bir örnektir. Ancak hangisi önce yazmıştır, hangisi ona nazîre yapmıştır, iyi günlerinde mi kötü günlerinde mi, yoksa Bâyezîd'in öldürülmesinin ardındaki yıllarda kardeş acısının verdiği teessür ile mi? Elimdeki mevcut kaynaklardan bu soruların cevabına (ben) ulaşamadım. Bilenler bildirirlerse sevinirim. Benim bildiğim, edebiyatımız iki güzel gazel kazanmıştır. Yazımızın burasında her iki gazeli de okuyucularımıza sunuyorum.

Önce; "Selimî" mahlasını kullanan Sultan 2. Selim'in gazeli:

Hâlin ile zülfün elbir eylemiş
Dilleri dâmıyla nahcîr eylemiş

Hilkaten sen bir meleksin ki Hudâ
Sûret-i insânda tasvîr eylemiş

Ân-ı valsın halka kısmet edicek
Hicrini Hak bana takdîr eylemiş

Sanasın nakkâş-ı kudret kaşına
Nûrdan nûn tahrîr eylemiş

Ârız-ı dilberdeki hatt ey Selîm
Dûd-ı âhındır ki te'sîr eylemiş

Şimdi de " Şâhî " mahlasıyla yazan Şehzade Bâyezîd'in gazelini okuyalım.

Kâkülün gamzenle elbir eylemiş
Alemi teshîr ü nahcîr eylemiş

Kilk-i kudret nakş-ı hüsnün evvelâ
Sûret-i Yusûfa tahrîr eylemiş

Aferîn can âferîne vechini
Ahsen-i sûretde tasvîr eylemiş

Sana nâz u şîve Kassâm-ı ezel
Bana derd ü gussa takdîr eylemiş

Ateş-i mihr ü muhabbet Şâhînin
Heymeded cânına te'sir eylemiş

Bence her iki gazel de birbirinden güzel. Ya sizce?

XXX

Asırlar sonra bir fakîr, bu iki güzel gazelden etkilenmiş ve " eylemiş" redifli bir nazîre de o yazmaya cüret etmiş. Ama bu yazılan manzume asla ve kat'a 'ona öyle demezler' mantığıyla değil, tamamen takdir duygularıyla ve o güzel gazeller karşısındaki acziyetini teşhir etmek gayesiyle kaleme alınmış.

Şimdi bu fakîr'in (Hece Vezni ile) yazdığı gazelini, üstadlarımızın ruhaniyetlerinden özür dileyerek okuyucularımızın takdirine sunalım.

Her uzvu mahvıma elbir eylemiş
Aklımı serapa tehcir eylemiş

Sanmayın boşuna hilâl duruşu
Kaşın kavsi göze tedbir eylemiş

Görünce bir lâhza lâl-i lebini
Bülbül goncasını tehir eylemiş

Attığı tartılı adımlarına
Güyâ ki dameni tekdir eylemiş

Bu fakîr nazîre eylemek içün
Bir peri kızını tasvir eylemiş

ÖMER SEYFETTİN

ALİ DEMİREL

Edebiyat; kalemin kılıç olarak kullanıldığı bir alandır. Bu sanat dalında kalemin ne amaçla kullanıldığı çok önemli. Hemen herkes bilir ki; bir zamanlar "sanat sanat için midir? Yoksa sanat halk için midir?" Tartışmaları uzun uzadıya konu ile ilgili olanları meşgul etmiştir. Anılan tartışmayı yeniden başlatacak değilim. Ben kendimce derim ki: Yazma – yazmak bir amaç değildir, ancak bir araç olabilir. Yazar, hangi konuda ve hangi tarzda yazar ise yazsın mutlaka bir amaca hizmet etmelidir. Aslında, tarihler boyunca yazılan bütün eserler kendilerince bir veya birkaç amaca hizmet etmektedirler. Bu arada, sanatı sanat için yapar tarzda eserler vermek de önemli, hatta bir eser çok önemli bir amaca hizmet için yazılmış bile olsa, okuyucunun; ilgilisinin çekilmesi, okurken haz duyması, yazılanların inandırıcı olması ve de okuyucuyu yönlendirip teşvik ederek, gerekiyorsa harekete geçmesini sağlamalıdır. Zaten yazım işini sanat yapan da budur... Sonuç olarak yazma işi çok önemli bir sanat dalıdır ama bu sanatın doğru amaçların aracı olarak kullanılması en doğru olanıdır.

Yazma sanatını doğru amaçlar için kullanan pek çok edebiyatçımız var elbette. Bunlardan bazıları çok başarılı olmuşlar o kadar ki; kendi zamanlarına damgalarını vurdukları gibi gelecek zamanlara da taşmışlardır. İşte onlardan biri de Ömer Seyfettin'dir. Bu seçkin edebiyatçımız, pek çok sıra dışı insanda olduğu gibi kısacık ömrüne çok şey sığdırmıştır. Daha çocuk yaşta okuma, yazma tahsil yapma hevesiyle doludur. Mekteb-i Osmaniye'de tahsil hayatına başlar. Devamında Askeri Baytar Rüştiyesi'ne gider. Edirne Lisesini de bitirdikten sonra Mekteb-i Harbiye-i Şahane'ye kaydolur... Asteğmen rütbesiyle okuldan mezun olur... Köprülü'deki Askeri Rüştiye'de Üsteğmen rütbesiyle beden eğitimi öğretmenliği yapar. O yıllarda 'Genç Kalemler' dergisiyle çalışmaya başlamıştır. Bu sıralarda Ziya Gökalp ile tanışır. Balkan savaşı başlayınca savaşa katılır. Savaştan sonra İstanbul'da Türk Sözü Dergisi'nin başyazarlığına getirilir. 1914 yılında Kabataş Sultanisi'nde edebiyat öğretmenliği yapmaya başlar.

Ömer Seyfettin bilinçli, aydın, yürekli ve vatan – millet aşkıyla dolu çok özel edebiyatçılarımızdan biridir. 06/Mart/1920 yılında öldüğünde henüz 35 yaşındaydı. Bu kısacık hayatı içinde Türk Edebiyatına çok özgün eserler kazandırdı. Özellikle 1917 ile 1920 yılları arasında en verimli zamanını yaşadı, oysa bu yıllarda hastaydı... Yazdıkları: Romanları; 'Ashâb-ı Kehfimiz (1918)', 'Efruz Bey (1919), 'Yalnız Efe (1919). Foya (Yarım kalan roman denemesi),Sultanlığın Sonu (Yarım kalan roman denemesi); İncelemeleri ise şunlar: 1.Milli Tecrübelerden Çıkarılmış Ameli Siyaset (1912), 2.Yarınki Turan Devleti (1914), 3.Türklük Mefkuresi (1914), 4.Türklük Ülküsü (ilk 3 kitap bir arada ölümünden sonra, 1975).

En çok eser verdiği edebiyat dalı ise hikâyeler (öyküler) dir. Yüzden fazla hikâye yazmıştır... Neden bu kadar çok hikâye yazdı, bir başka deyişle neden eserlerinde hikâyeciliği bu kadar öne çıkardı? Bu hususta Ömer Seyfettin üstadımız çok isabetli davranmıştır. Şöyle ki: O zamanın koşullarında, İmparatorlukta okur-yazar oranı çok düşük, sadece büyük şehirlerde fazla ama o bile günümüzle kıyaslanamayacak kadar düşük. Okur-yazar olanların da büyük bir çoğunluğu uzun soluklu yazılardan, örneğin kalın kitaplar halindeki romanlardan pek hoşlanmamaktadırlar. Ayrıca uzun soluklu yazılarda halka verilmek istenen bilgiler ve uyarılar – yönlendirmeler, uzun uzun anlatımlar içinde

kaybolmakta, okuyucu mesajı tam olarak anlayamamaktadır. Oysa yazılanların kısa oluşu (hikâyelerde olduğu gibi) hem çabuk anlaşılmakta hem de verilmek istenen mesaj kişinin belleğine kolayca yerleşmektedir. Bu durum az okuyan, okumaktan çabuk sıkılan toplum ve kişiler için böyle. Oysa çok okuyan toplumlarda, kişiler uzun soluklu kitaplar okuyarak daha ayrıntılı bilgilenirler ve aldıkları mesajın bilincine berrak bir şekilde varırlar. Anlaşılacağı gibi o günün koşullarında Türk Milletine kısa, öz mesajlar verilmeliydi, Ömer Seyfettin de bunu yapmıştır. Onun bütün eserleri elbette edebi değerler taşımaktadır ama temel amaç edebiyat yapmak olmayıp, tamamen millete ve milletin kişilerine yöneliktir. O edebiyat yapmak için bir başka deyişle 'lügat parçalamak' için eser vermeye çalışmamıştır. Eselerinde, özellikle de hikâyelerinde çok çeşitli temalara yer vermiştir. Bazı örnekler vereyim: Kişinin diyet ödemek uğruna bile olsa özgürlüğünün elinden alınmasının ne kötü bir şey olduğunu, hele yitirilen özgürlük sonucu densizin birinin yanında köle gibi yaşamanın ne kadar insanlık dışı ve onur kırıcı olduğunu tam olarak vurgulamak için hikâyedeki (Diyet) kahramanı kendi kolunu kesip atmıştır. Kişinin hürriyetinin elinden alınmasının ne denli kötü bir şey olduğu daha nasıl vurgulanabilir?..Yine hikâyelerinden birinde işlediği bir başka konu; yalan söylemek, iftira atmak, suçu başkasının üstüne atmak gibi kötü tutum ve davranışların, bu davranışları yapan kişi üzerindeki ruhsal sıkıntı ve vicdan azabının ne kadar acı verdiğini çok güzel bir hikâye ile anlatışı (Kaşağı), Ömer Seyfettin'in nasıl usta bir edebiyatçı olduğunun göstergelerinden sadece biridir... Bu iki örneği verdim diye Ömer Seyfettin'in sadece kişilerin doğru ve veya yanlış tutumları ile ilgili konuları işlediği sanılmasın. Özellikle vatan, millet, devlet ve devleti yönetenler söz konusu edilerek yazdığı hikâyeleri, ancak 'muhteşem' diye nitelenebilir. Bu konuda da iki örnek vereyim: Ömer Seyfettin Osmanlı Türk İmparatorluğunun güçlü zamanlarını özlemle dile getiren eserler de yazmıştır. Batıya, dolayısıyla dünyaya hükmetmenin nasıl olduğunu çok iyi anlatan "Topuz" hikâyesini okumuşsunuzdur, okumadıysanız en kısa zamanda okumanızı öneririm... Vereceğim ikinci örnek eser; 'Pembe İncili Kaftan' işte bu hikâyede (sonuçta hikâye yani kısa bir yazı) neler var neler!.. Çok aydın ve bilinçli olan Ömer Seyfettin bu hikâyesinde; Osmanlı İmparatorluğu'nun, hikâyenin geçtiği zamandaki siyasi durumunu, devlet adamlarının aslında yetersiz kişiler olduğunu, Bayezit Hanın nasıl zorluklarla karşılaştığını vurgulamıştır. Ayrıca İmparatorluğun batısında Haçlıların sürekli düşmanca faaliyetleri yetmiyormuş gibi doğudaki Safavi Devletinin, kendileri de Türk olmalarına karşın Osmanlı İmparatorluğu aleyhindeki faaliyetleri çok özgün bir şekilde dile getirilmiş. O zamanda Safavi Devletinin başında, kendisi de bir edebiyatçı ve şair olan Şah İsmail vardır. Osmanlı İmparatorluğunun Başkenti İstanbul'dan Şah İsmail'e bir elçi gönderilecektir. Devlet erkânından hiç kimse elçi olarak gitmek istemez. İsteyenleri de padişah kabul etmez zira o dirayette görmez. Vezirler Isfahan'a gönderilecek bir elçi bulmak üzere seferber olurlar. Araştırma ve soruşturmalar sonunda İstanbul dışında çiftlikleri ve haraları olan zengin ama çok bilgili ve de bilinçli birini bulurlar. Elçi adayı Muhsin Çelebi; bilgili, vatanına ve milletine bağlı, kimseye minnet duymayan, kimseye yalakalık etmeyen dik başlı biridir. Verilmek istenen elçilik görevini bir şartla kabul eder; bu görev için devletten hiçbir ödenek istememektedir, yol giderlerini ve bütün masrafları kendisi karşılayacaktır. Muhsin Çelebinin şartı kabul edilir... Şah İsmail'in karşısına çıkacağında giymek için; İstanbul'da çok zengin bir tüccarın elinde olan Pembe İncili Kaftanı satın alır. Alır ama Hint kumaşı ve gerçek pembe incilerle süslenerek dikilmiş olan kaftanı almak için çiftliğini bile satar... Hikâyenin tamamını buraya yazacak değilim, okuyanlar bilir. Benim en çok etkilendiğim bölümü; Osmanlı İmparatorluk elçisi Muhsin Çelebi'nin Padişah'ın mektubunu Şah İsmail'e verirken saygılı davranıp ama el etek öpmeyince, görevlilerce ikaz edildiğinde söylediği şu sözler: *"Mektubunu verdiğim büyük padişahım, Oğuz Karahan soyundandır. Dünya yaratıldığından bu yana onun atalarından kimse kul olmamıştır. Ataları doğuştan beri hükümdar olan bir padişahın elçisi hiçbir yabancı padişah karşısında divan durmaz."* ... Sadece bir hikâyenin içine o kadar çok şey sığdırmış ki; işte Ömer Seyfttin bu...

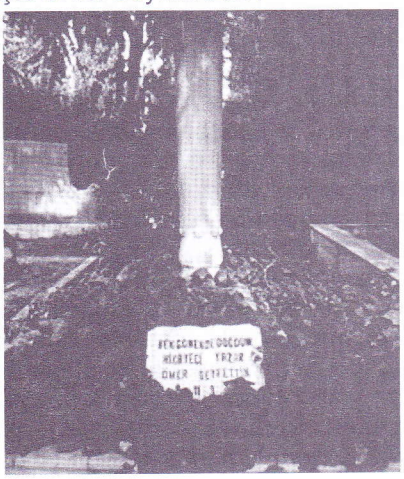

Ömer Seyfettin'in hikâye ve makaleleri Yeni Mecmua, Şair, Donanma, Büyük Mecmua, Yeni Dünya, Diken, Türk Kadını gibi dergilerle Vakit, Zaman ve İfham gazetelerinde yayımlandı. Yazılarını hep sade bir Türkçe ile yazdı böylece doğrudan halka hitap ediyordu. Ağdalı bir dil kullanmadı, Türkçeye çok önem verdi o kadar ki; 'Genç Kalemler' dergisinde yayınlanan "Yeni Lisan" başlıklı makalesi ile yeni bir çığır açmıştır. Söz konusu makalesi Milli Edebiyat akımının başlangıç bildirisi olarak kabul edilir. Onun yazdıkları günümüzde, hiçbir çeviri ve değiştirmeye, sadeleştirmeye gerek kalmadan okunabilmektedir. Bu durum bile Ömer Seyfettin'in o günün koşullarında bile Türkçenin sadeleştirilmesi hareketinde ne denli başarılı olduğunu göstermektedir. Küçük hikâyeler yazarak edebiyat yapmayı Türk yazım hayatına kazandırmıştır. Hikâyelerinin konularını olabildiğince gerçek hayattan almıştır. Batı edebiyatı ile ilgilenmiş ama asla onlar gibi olmaya çalışmamış, onları taklit etmemiştir. Çok güçlü olan anlatış tarzını, gereksiz uzatma süsleme yapmadan, sade bir şekilde uygulamıştır. Ömer Seyfettin askerdir, yazardır, öğretmendir, edebiyatçıdır, şairdir ve en önemlisi Türkçüdür... Şair demişken, aşağıda bir şirini bulacaksınız.

Türk edebiyatının en seçkin kişilerinden olan Ömer Seyfettin'i saygıyla anıyoruz, ruhu şad olsun...

Kızılırmak

Ah, ey Kızılırmak! Ağlıyor musun?
Dalgaların coşmuş, bilmiyor durmak,
Çöktü yüz bin ocak, ağlıyor musun?
Ben geldim başına, isterim sormak:

Yediyüz yıl evvel üstünden geçen
Türklerin başına nedir bu gelen?
Yasasız kalmışlar serserilikten
Kaçmak isterlerse yol verme, sen ak!

Ak, boğulsun kaçan, acıma ona,
İster misin yurda baykuşlar kona?
Geçmek lazım ise yok mudur Tuna?
Geriye bırakma, ak Kızılırmak!..

AYIŞIĞI KOYU'NDAN UYKUDAKİ DÜŞLERE AYAKLANDIK

ANDAÇ

Anılar, şekil ve biçim değiştirip yeni hikâyelere konu olduğunda, aynı hazzı tekrar iliklerimde hissederdim. Tıpkı bu hikâyede olduğu gibi. Tabii ki yaşadığım o güzel anlar hikâye olduğunda yazıya dökmekte bana kalmıştı.

Gençliğimde, unutulmaz deniz maceralarımızı biriktirdiğim çocukluk arkadaşım Lemi, nadide bir parça bulmuş gibi karşımda belirdiğinde, geçmişten kopan bir sayfaya bakarken, mutluluktan öte duygular içinde bırakmıştı beni. Arkadaşımı evimde ağırlarken, balkonda nefis Antalya manzarası karşısında uzun bir müddet anılar arasında dolaşmak tabii ki kaçınılmaz olmuştu. Demli çaylarımız eşliğinde koyu muhabbetimizi bitirdiğimizde onu, Bey Dağları'nın tepelerinden birine tünemiş olan Tünek Tepeye götürerek sıra dışı günü taçlandırmak istedim. Sarı Su'dan teleferik yapımı daha bitmediğinden kara yoluyla yukarı çıktık. Nefis manzaranın karşısında şaşkınlığını gizleyememişti. Döner gazinoda yemeğimizi yerken, manzaranın dönerek yer değişmesi karşısında mutluluğunu gülümseyerek seyrediyordum. Döner Kule gibi biz de uzunca bir süre anılar arasında dönüp durduk. Günün sonunda eve dönerken, sabah erkenden onun için hazırladığım sürpriz geziden bahsetmedim. Hoş, olta takımlarımızı hazırlarken niyetim oldukça belli olmuştu ya, neyse...

Sabahın erken saatinde nemle yoğrulmuş basık bir havada Yat Limanı'nda, tekne sahibi arkadaşımdan kiraladığımız tekneyle, bir tülün ardına gizlenmiş Bey Dağları'nı yaklaştıkça büyüyen heybetini seyrederek, bir türlü Sıçan Adası diyemediğim Martı Adasına (Reşat Adası) yaklaşıyorduk. Sürprizim tam da onun arzu ettiği biçimde seyrettiği için keyifli halini gördükçe bende mutlu oluyordum. Anın mahremiyetini bozan, gökyüzünde salınan üç-beş martı, gümüş kanatlarını yormadan, sabahın sisi içinde, dalgaları sakin bir ırmakta yüzen alabalığın rahatlığı içinde kısmetlerine ayaklanmışlar, buharın arasında kurbanlarını arıyorlardı. Merakla bizi süzerken gözlerinin bakışları, avını tuzağa düşürmüş bir yırtıcı hayvanınkiler gibi parlıyordu. Teknede, eski günlerimizi aratmayan kahvaltımızı yaparken, bir yandan da manzaranın esiri olmuştuk. Dağlardan aşağı inen hafif rüzgâr sıcak yaz havasını az da olsa serinletiyordu. Lemi, tıpkı benim gibi bir zamanlar İstanbul çocuğu olduğuma benzer durumuyla dağların çekici cazibesine kendini kaptırmış, bu kapıdan girişin ilk şartı olan sessizliğini sürdürüyorken, insanın nerede olduğunu unutturan anların tadını çıkartıyordu. Kemer'den sonra yaşayacağımız her an deniz olacağından, yol boyunca bize eşlik eden dağlar hakkında gevezelik ederek onu konuşturmadan manzaraya kilitlemek istedim. Dile kolay 25 seneyi muhakemeye oturmadan, günün neler getireceğini düşünmeden güzelleştirmeye çalışarak pipomu tüttürürken hatırlayabildiklerimi sıralamaya durdum.

Gurbet ve hasret önünde aşılmaz engel gibi duran dağlar, bazen hüzün ve heybet yüklü, Tanrı'ya en yakın olmak düşüncesiyle geçmişte nice insanların gözünde hep tazime layık ve ihtişamlı yüce olmuşlardır. Belki de bu yüzden, dağların olmadığı yerlerde insanlar Tanrı'ya yakınlaşmak üzere kuleler inşa etmişler. Babil Kulesi, Mezopotamya'da Zigguratlar, Meksika'da Teocalli Piramitleri... Firavun bile Musa'nın Tanrısına çıkabilmek için veziri Haman'dan bir kule istemişti. Arkadaşımın ilgisini çektiğim için anlatmaya devam ettim.

Kur'an-ı Kerim dağ için "Cebel, Cıbâl, Tûr" isimlerini kullanıyor ve onları "Yeryüzünün kazıkları" diye tanımlıyor, en dehşetli biçimde de "Kıyamet gününde dağların yürüyeceği" ni tam 10 defa zihnimize kazıyor. Sina'da Hz. Musa Allah ile konuşuyor, kendisine 10 emir bu dağda veriliyordu. Sonra Cudi'yi fısıldıyor; Hz. Nuh'un gemisi için. Sina'ya yemin ediyor ve Arafat'ı anıyor. Hira ile Uhut ise Kâinatın Efendisi'nin konuştuğu dağlar... Zirvesiyle eteğiyle, tepesiyle ve yaylasıyla, kırık kırık dağlar, duran ve yanan dağlar... Başı pare pare dumanlı olanlar, alçak olanlar, yüksek olanlar... Genç olanlar yaşlı olanlar... Görülmek için çok büyük, ama görünce çok küçük olanlar... Dağlar hakkında daha nice söylemem gerekli olanlar var olsa da yavaş yavaş Kemer'e yaklaştığımız için konuyu kısa kestim.

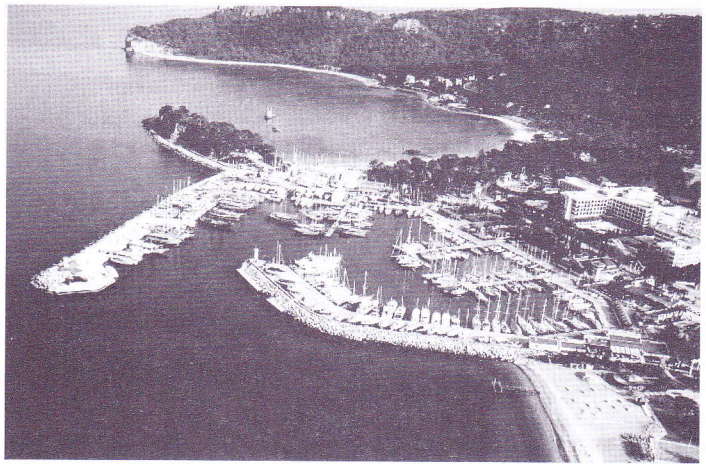

Nem hâlâ ıslak bir battaniye gibi denizin üzerinde duruyordu. Güneş, belirsiz turuncu bir topa benzemiş, görünmeyen ufukta doğmaya çalışıyordu. Marinanın yaslandığı Küçükburun'u dönünce, Kemer'in eski limanı olan Ayışığı Koyu bütün ihtişamıyla güründü. İlk gördüğümüz; bilinmeyenin yarattığı korkulara rağmen, bu endişelerini bastırmış birkaç küçük balıkçı teknesi Kemer Limanı'nın ağzına yönelmişler, o bildik uğraşlarının bedelini almaya soyunmuşlardı. Biraz sonra sisin yardımıyla gözden kayboldular. Balıkçılığın kaderinde balık tutarken, ufkun ötesinde neler olduğunu görmek için sabırsızlanarak huzursuz olduklarında, onları kıyıda bekleyenlerin varlığını hatırlarlar, meraklarını geride bırakarak dönüş yoluna, hikâyelerinin devamına dönerlerdi.

Kemer'de kiralayacağımız dalgıç takımlarını almak pek de kolay olmadı. Tüplü dalışlarda tüfekle balık avının yasak olduğunu biliyorduk. Niyetimizin sualtının enfes görüntüleriyle baş başa kalabilmek olduğunu izahta zorlanmadık. Amatör zevkimize güven duymuşlardı. Kıyılara yaklaşıp şnorkel ve gözlükle şansımızı deneyecek, bir taneyi geçmemek üzere orfoz veya lagosla olabilecek birlikteliğimizi mangalla taçlandırmayı düşünüyorduk. Bu arada 3 yıldızlı dalgıç olan Lemi, dalgıç bayrağını ödünç alarak tekneye takmayı ihmal etmedi.

Kocaburun'u aşınca, güney rüzgârı olarak bilinen meltem, hafif hırçınlığı üzerinde olarak bizi bekliyordu. Dalgaların boyu şimdilik ürkütücü değildi. Tıpkı dervişler gibi fırıl fırıl dönerek çevreye sularını püskürtüyorlardı. Denizin daha fazla kendini göstermesine gerek kalmadan keyfimizi kaçırmaz diye umut ediyordum. Vakit yitirmeden kaşıkla arka tarafta Lambuka avlamaya hazırlanırken Lemi'ye değerli arkadaşım Mustafa Akbaba'nın Kemer havalisinde Lambukacı olarak anıldığından bahsettim. İçimden ' Hey

gözünü sevdiğim şans! Hatırı sayılır koca kafalı bir lambuka yakalasam da kendi mekânından bir hatırayı masasına bıraksam' hayâliyle oltayı salladım.

Dalgalı denizde yol alırken,bize yaklaşan kiriş, çamyuva, tekirova önlerinde bizim yolumuzu gözleyen balıklarla söyleşecektik. Bölgenin bilinen avlaklarını Akbabadan öğrenmek için sorduğumda; "Av halidir, şansına güven kısmetindeyse alırsın." diyerek yarım ağız beni geçiştirmesini anlayabiliyordum. Balıkçılığın raconunda bu da vardı, ustaların ağızları sıkı olurlardı. Lakin Lemi'ye güvenim sonsuzdu. Beni yanıltmayacağına emindim. Bu arada Lemi gitmiş sanki başka biri gelmişti. Misafirlikten sıyrılıp idareyi ele aldığında, ben de büyük bir zevkle teslim olmuştum. Çünkü bu onun en iyi bildiği alanıydı. Bölgenin en yüksek yeri olan Tahtalı Dağı denizden bütün ihtişamıyla görünüyordu. Uygun bir yerde demir attık.

Kendimizi suya bıraktığımızda, hayatın bir kesiti içinde pandomima oyunu oynayan kişilerin uykuda yürür gibi suyun içinde yabancı bir dünyayı seyre durduk. Kendi dünyalarına izinsiz giren insanlara fazla ilgi göstermeyen balıklar, birer-ikişer çoğalmaya başlamıştı. Mahallenin bıçkın delikanlıları davetsiz misafirlerle bir an için ilgilendiler lâkin, hemen sıkılmış olmalılar ki kuyruklarını zarifçe sallayarak ince vücutlarını karanlığa doğru sürdüler. İleride daha palazlanmamış balık sürüsünün senkronize danslarını keyifle izledik. Tuzlu su canlıları, tatlı suda yaşayan akrabalarından çok daha göz alıcıydı. Dibe yaklaştıkça deniz tabanı, yeşil-kahve arası bir renk almaya başlamıştı ki ağır abi kuzu (akya) sahnede göründü. Sargos ise kayanın arkasından bizi seyrediyordu. İkimizde aynı anda başparmaklarımızı yukarı kaldırarak günün mana ve ehemmiyetini idrak ettiğimizden, kıyıya yakın teknemize çıkarak şnorkel, gözlük ve paletlerimizle aralıklı mesafemizi muhafaza ederek avlağın bereketli görünen yoluna koyulduk. Onun sakin olması, benim heyecanlı olmam doğaldı. Bir-kaç dalıştan sonra şans yolunu şaşırıp yanımda belirmiş olmalı ki ilk av olarak kuzuyu ben kaptım ve soluğu teknede aldım.

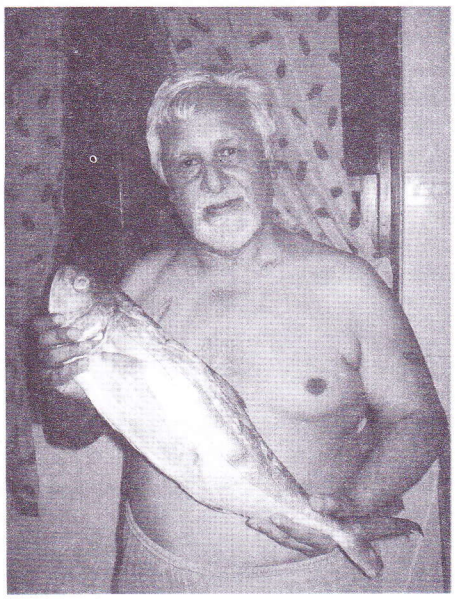

Bu kuzu, aynı zamanda akya, leka, çıplak, İskender isimleriyle de bilinirdi. Gözünü sevdiğim Akbaba, Kemer sahilleri Andaç'ı kuzuların çobanı diye tanıdıklarında sakın şaşırma... Kendi kendime gülümsedim. Allahım, mutluluk demek ki böyle bir şeydi... Bu arada arkadaşım bir-kaç dalış daha yaptı. Eli boş döndüğü için kederli sayılmazdı, intikam saatini sabırla bekleyecekti. Bense başka hayaller peşindeydim. Eve götürüp, kuzunun resmini çekerek belgeledikten sonra, Akbaba'nın evime her geldiğinde o resme baktığını hayal etmenin güzel anını hayal ediyordum. Onu, ev ziyafetine ayırmış olduğumdan hemen buza yatırdım. Biraz dinlendikten sonra, oltayla akşam nevalesini aramaya soyunduk. Çipura, sokar ve karagöz ağırlıklı çeşitli balıklarla mangalımızın buluşması ise görülmeye değerdi. Nefis bir günün akşamında, gençlik anılarımızla keyfimizi onurlandırmayı ihmal etmedik.

Batmakta olan güneş, ufuk çizgisinde kaybolurken, öyle bir renk cümbüşü bıraktı ki kendine güvenen hiçbir ressamın bu tabloyu yeniden çizebileceğini düşünemiyordum. Sonra güneş battı.

Denizde aya kadar uzanan gümüş ışığa dalarak, ikimiz de aynı manzaranın bünyemizde uyandırdığı anılar arasında başka başka âlemlere dokunarak geceye yaslandık. Ay battıktan sonra, gece öylesine karanlıktı ki, denizin nerede bittiğini ve gökyüzünün nerede başladığını görmek imkânsızdı. Günün gerçekleri artık hayal olmuştu. Ama deniz, ufku bir yandan öteki yana sonsuz bir kentin ışıkları gibi dolduran yıldızların yakamozlarıyla pırıl pırıl parlıyordu. Rüzgâr yön değiştirip bu sefer Akbabanın bize tanıttığı dağlardan gelen 'Dökgün' rüzgârı, bütün tatlılığıyla esmeye başlamış, uyku saatimiz için olsa gerek tekne beşik vazifesine bürünmüş, hafif hafif sallanıyordu. Yatmadan sabahki görevlerimizi konuştuk. "Yarın hava güzel olur inşallah" dediğimde Lemi'ye beklediği fırsatı tanımış olduğumu sonra idrak edebilmiştim. "Balık avlamak için birkaç defa yurt dışına çıkmıştım. Sen meltem fısıltısından ürküyorsun, bense yakından tanıdığım rüzgârın varlığını sadece adlarıyla anlatayım da dinle. Dünyanın en büyük Okyanusu Pasafik, sakin bir bölgedir. Gerçekten de adı bile sakin ve yumuşak huylu anlamına gelir. Atlantik Okyanusunda kasırga ne adla anılırsa anılsın kasırgadır. Ama Pasafikte öyle değildi, tayfun denirdi. Rüzgâr, Hind Okyanusunda ise siklon olarak bilinir."

Aklı sıra bizim dağ masalımıza nazire yapıyordu. Balık tecrübesinin yurt dışına kadar taşmasını yeni duyuyordum. 'Şanstan armağan beklemeyenler kadere hâkim olurlar.' Sözü nedense aklıma düşmüştü. Korkarım yarın, 'bizim kuzunun karizması istavrit boyuna inerse hiç şaşmam' diye içimden geçirmeden edemedim. Fırına atılmış buz parçacığı kadar serinletici düşünceler, yarın bana ne kadar yardımcı olacağını bilemeden uykuya kaçtım.

Zor geçen bir geceden sonra güneş, denizi eski bir siyah beyaz flimdeymişcesine garip bir ışıkla aydınlatırken uyandık. Deniz, uykunun rüyalar getirdiği gibi yeni umutlar vaat ediyordu. Lemi tüple dalarak av stratejisini belirliyordu. Bense bir yandan kahvaltı için mangalı yakarken oltayı da sallandırmayı ihmal etmedim. Çok geçmeden oltanın titreşimiyle, karizmayı kurtarma umudu belirmiş; sokar, sargoz, ısgaroz arkasından birkaç barbunla mangal ziyafetine dünden kalanlarla birlikte ortak olacaklardı. Bilmeden iyi bir avlak mı yakalamıştım bilmiyordum. Heyecanla devam ettim. Melanur (minanır), mırmırla tahminimin ötesinde balık çümbüşüyle baş başa kalmıştım. Bu kadar şans başıma ilk defa geliyordu. Fazla şansımı zorlamadan balıkları ayıkladım. Bir yandan da gözüm kulağım denizden çıkacak hicran yarasına odaklanmıştı. Bu yaşlarda kıskançlık yakışmıyordu ama konu balık ve karizma olunca iş değişiyordu. Korkularımla yüzleşmekte geç kalmadım.

Sudan ilk önce baba bir sargosun kafası görününce, tarihe yeni bir yön vermekten daha çok kanımı kaynatan şu anda hiçbir şey yoktu. Ne hissetmem gerektiğini bilemiyordum. Bir kenarda güçsüzce oturup, olanları izlemekten başka bir şey gelmiyordu elimden. Kahvaltının tadının kaçtığını belli etmemeye çalışacaktım. Çeşitli anlamlar yükleyebileceğim bakışlarına tahammül göstererek

tebrik etmekten geri kalmadım. En iyisi kıskançlığımdan faça edip, kabullenmenin rıhtımına yanaşmalıydım. Beni aşağı çeken duygularım, düz, yassı bir taş gibi suyun üzerinden atlarmışcasına çekip gitmişti. Gölge düşse de uzun senelerdir yaptığım en nefis kahvaltı sayılırdı. Akşama kalmadan döneceğimiz için hemen ortalığı toplayıp, kısmetimize tekrar ayaklandık. Onun daha ıslak imzasını atmadığını, fırsat kolladığını hissedebiliyordum. Öğlen kahvaltısında da aynı şartlardaki menü ile geçiştirdik ve biraz dinlendik. Benim teknede kalış sürülerim uzamıştı zira yoldan çıkmış, kendini aşıyordu, avlağı kontrol için, benim tüpüme de el koymuş, misilleme şansımı köreltmişti. Oltaya talim ederken son darbe ikindiye doğru geldi. Şnorkele dalıp da, Hatırı sayılır lagosla çıktığında, gözüme bir kaya üzerinde güneşlenen zehirli bir yılan kadar sevimliliği vardı. Yoyoyla oynar gibi düşünceler beslediğinden emin olamıyor, içimden niçin tatil için Antalya'ya geldiğini, çaresizlik içinde sorguluyordum. Buzda yatırdığım kuzu, istavrite dönmüş olarak evin yolu gözükmüştü. Neyse ki yaşadığım güzel anılar, acıyı az hissetmeme yardımcı oluyorlardı Bu kadar çeşitli güzel balıkları bir arada sorgulamam da işin cabasıydı..

Espri repertuarını tüketirken, gerçekle yüzleşme vakti gelmişti. Yetenek ve şansları yanlarında olan sevgili iki dostum, lambukacı ve lagoscunun aralarında kuzu çobanlığı da fena sayılmaz, eldekiyle mutlu olmalıydım. Ustaların yolunu izlemekte hedefe götüren yoldur ve bu yolun sonunda, denizin en büyük özelliklerinden bir tanesi de kabullenmeyi öğretmesiydi. Usta ile çırağı, yolları ayrılana kadar aynı kaderi paylaşırlardı ve ben kaderime gülümseyerek yürüdüm.

BİR SİNEMA YAZISI

TUNCER GÜNAY

Lumiére Kardeşler... Sene 1895... Uzun zamandır büyük bir azimle sürdürdükleri çalışmaların sonuçlarını nihayet görücüye çıkarıyorlar. O sene içinde, "cinématographe" adını verdikleri cihazlarıyla ilk kez özel sinema gösterilerine başladılar... Bingo! İlk sinema gösterimi ya da sinemanın doğuşu oluyor bu... Gösteri, 28 Aralık 1895 yılında, Paris'teki Grand Cafe'de kalabalık bir halk topluluğu önünde yapılır. Salon hınca hınç doludur ve sinema tarihinin ilk seyircilerinde heyecan ve merak doruk noktasındadır. Beyazperde'nin serüveni işte bu salonda, bu gösteriyle başladı ve 1896 yılı içinde bir moda gibi bütün dünyaya yayılıverdi. Bu gösteriden sonra dünyanın her tarafından Lumiére Kardeşler'e ellerindeki sinematografi (İlk kamera ve film makinesi) cihazından satmaları için talep mektupları yağar... Şimdi sıkı durun... Mektuplardan biri de İstanbul'dan gönderilmiştir. İstanbul'un tanınmış fotoğrafçılarından Vafiadis Efendi'den...

Ancak muhtemelen talebi yerine getirilmemiş olmalı ki, onun sinema ile ilgili bir icraatini göremiyoruz. Lakin bu talebin karşılanmamasının ardında kesinlikle Lumiére Kardeşler'in bir art niyeti yok. İsteseler de bu talebi zaten karşılayamazlardı. Zira ellerinde zaten başka cihaz yoktu ve bu nedenle de bunun seri üretimi için çaba gösteriyorlardı. 1895 Ekim'inde Jules Carpentier adlı bir mühendis ile seri üretim için anlaşmışlar ama eli son derece yavaş olan bu tembel adam, vaat ettiği 200 adet cihaz yerine ancak 3 tanesini güç bela bitirebilmişti. İstanbullu Vafiadis Efendi'nin talebi bu yüzden karşılanamamış olmalıdır.

Lumiére Kardeşler, işin peşini bırakmadılar. Bu tembel mühendisi sıkıştırdılar ve sonunda büyük bir parti cihazı teslim almayı başardılar. Bu arada bu cihazı kullanabilmeleri için operatörler yetiştirdiler. Bu operatörler sinematografi gösterimleri için dünyanın her tarafına yayıldılar ve tabii ki Türkiye'ye de geldiler. Ancak bu operatörlerin Türkiye'de bir sinema icraati gösterdiklerine dair bir kayda rastlanmamaktadır.

Bu gösterileri sakın gözünüzde büyütmeyin ha... Zira bu gösteriler bir dakikayı aşmayan filmlerle yapılıyordu. Ellerindeki repertuvar çok zayıf ve yetersizdi. Bu nedenle Lumiére Kardeşlerin operatörleri, gittikleri yerlerde kısa filmler çekerek repertuvarı zenginleştirme ve halkın ilgisini çekme talimatı aldılar. Bu talimat yerine getirildi elbette... Operatörler gittikleri her yerde, en kalabalık ve işlek yerlerde cihazları yerleştiriyor ve kısa çekimler yapıyorlardı. Kendisini filmlerde görmek isteyen meraklı ve heyecanlı insanlar gösteri yapılacak olan salonları dolduruyorlardı. Ne yazık ki bu tür çekimler o yılların Türkiye'sinde kolay yapılamadı. Zira devir II. Abdülhamit devriydi ve bu tür karmaşık cihazlara casusluk cihazı muamelesi yapıldığı için Türkiye'ye sokulması ve çekimlerin yapılması çok zordu. Bunu Alexandre Promio'nun anılarından okuyalım;

" Türkiye'ye yaptığım geziye gelince... Bu konuda kameramı çok büyük güçlüklerle bu ülkeye sokabildiğimden, başka anlatacak bir şey yok. Bu sıralarda, Abdülhamit Türkiye'sinde, manivelası olan her cihaz şüpheli bir eşya sayılıyordu. Türkiye'ye serbestçe girebilmek için Fransız Büyükelçisini devreye sokmak, sonra da birkaç memurun avucuna, sanki yanlışlıkla konmuş birkaç kuruşu geri almayı unutmak gerekti. Böylelikle İstanbul, İzmir, Yafa, Kudüs ve başka yerlerde çalışabildim."

Promio'nun Türkiye'deki ilk sinema çalışmalarıyla ilgili verdiği bilgilerin hepsi bu kadar. Ne çekmiş, kimlerle çekmiş, bunları nerede seyrettirmiş bilemiyoruz. Bilgi yok...

1896 yılından itibaren sinematografiye Avrupa'daki monarşi başlarının, kralların, prenslerin ve Çar'ın kısacası, amiyane tabirle söylemek gerekirse 'taçlılar'ın büyük bir ilgi gösterdikleri ve bu imkândan yararlanmaya çalıştıkları görülüyor. O yıl, İngiliz Kraliyet Ailesinden Dük Connaught, Avusturya-Macaristan İmparatoru Franz Josef, İspanya Kraliçesi Marie-Amélie gibi saraylılar çekim yaptırdılar. Ayrıca Rus Çarı II. Nikola da 14 Mayıs 1896 yılındaki taç giyme törenini Lumiére'lerin operatörlerine kaydettirdiler. Bunu Avrupa'daki değişik kraliyet ailelerinin sipariş çekimleri izledi.

Peki, bütün bu saraylılar sinematografi'nin daha doğrusu sinemanın meraklısı olup peşine düşerlerken, aynı yıllarda Osmanlı Sarayındaki Padişah II. Abdülhamit ve hanedan ne yapıyordu? Bununla ilgili olarak Abdülhamit'in kızlarından Ayşe Osmanoğlu'nun verdiği bir cevap var ama bu cevap ne yazık ki pek açıklayıcı değil... Şöyle diyor Ayşe Osmanoğlu;

" İtalyanlardan başka Bertrand ve Jean adında iki Fransız daha vardı. Bertrand taklit ve hokkabazlık yapar, her sene babamdan izin isteyerek Fransa'ya gider, bir takım yeni şeyler öğrenip gelirdi. Saraya sinemayı bu getirmiştir. O zamanki sinemalar şimdiki gibi değildi. Perde büyük fırçalarla iyice ıslatılır, küçük parçalar gösterilirdi. Bu parçalar pek karanlık görülür, filmler bir dakikada biterdi. Bununla beraber çok yeni bir şey olduğunda hoşumuza giderdi."

Sinema ile ilgili bütün bilgi bu kadar. Şimdi bu anlatıma bakarak saraydan herhangi bir üyenin film çektirip çektirmediğini anlayabiliyor muyuz? Tabii ki hayır.

O yıllarda Lumiére Kardeşler gibi, sinemayla ilgilenen ve onların tam aksine sinemanın geleceğini çok parlak gören bir de Charles Pathé var. Pathé daha fütürist... Geleceği iyi görüyor ve okuyor... O aynı anda yüzlerce kişinin toplandığı sinema salonları tasarlıyordu. Yani

bugünkü sinema salonlarının hayalini kuruyordu. Bu amaçla Lumiére Kardeşler'den sinema cihazı istedi ama vermediler. O da kendi başının çaresine bakarak krono fotografiyi geliştirdi. Geliştirdiği ilk cihazı da 1896 yılının Nisan ayında piyasaya sürdü. Pathé aslında gramofon imalatı yapıyor ve bunları dünyanın har tarafına olduğu gibi Türkiye'ye de ihraç ediyordu. Türkiye'deki satış mümessili de, bir PolonyaYahudisi olan Sigmund Weinberg'ti. İşte Pathé, geliştirdiği cihazını Türkiye'ye bu mümessil vasıtasıyla soktu. Bu cihaz, seri satış yapmak için değil Pathé mallarının reklamını yapmak için kullanılıyordu. Ancak Weinberg bu ilkel sinema cihazıyla film çekme ve gösteri yapma işini çok sevdi ve işi ilerleterek Türk sinemacılığının ilkel de olsa ilk adımını attı.

Weinberg, İstanbul'daki ilk sinema gösterisini, Galatasaray Lisesi önündeki tramvay dönemecinde bulunan o zamanların en namlı Sponeck Birahanesi'nde yaptı. Tahmin edileceği gibi, bu gösteri o günlerin en çok konuşulan ve yankı yapan olayı oldu. Gördüğü bu yoğun ilgi üzerine Weinberg bu sefer daha kalıcı bir salon bulmak için arayışa geçti. Kısa zamanda, aradığı yeri buldu. Şimdi SaintAntoine de Padou Kilisesi olarak bilinen yerde bulunan Concordia eğlence salonunu kiraladı. Halktan çok yoğun bir ilgi gördü. Tabii ki iyi para kazanmaya başladı. Bunun üzerine gösterilerini Ramazan aylarında Hacivat-Karagöz oyunlarının oynatıldığı ünlü Fevziye Kıraathanesi'ne taşıdı. Şimdikiler hatırlamaz ve bilmezler. Tabii ki ben de öyle. Şehzadebaşı'nda eskiden bir Millî Sinema varmış. Sonradan yıkmışlar. İşte bu Fevziye Kıraathanesi bu sinemanın yerindeymiş. Bunu da ilaveten not defterinize yazabilirsiniz. Şimdi bir yanda geleneksel Hacivat-Karagöz, yani iptidai ama çok sevilen gölge oyunumuz, bir yandan da onun pabucunu dama atacağı gayet iyi anlaşılan çağdaş bir gösteri türü, sinema... İkisi de aynı mekânda gösteriliyor.

Weinberg'ten sonra, 1898 yılında İstanbul'da bir Cambon fırtınası başlar. Şaşırmamalıyız, Sinemayı o yıllarda Fransızlar geliştiriyorlar. Bu nedenle o da selefleri gibi Fransız... Jambon sineması cihazını, Beyoğlu'nda, Şenses Tiyatro'nun bulunduğu yerdeki Varyete Tiyatrosu'na yerleştirir. Şüphesiz ki, onun cihazı Weinberg'in cihazından biraz daha geliştirilmişiydi ve yanında daha uzun süreli filmler getirmişti. Ancak dikkatinizi çekerim bunlar henüz konulu filmler değil. Parça parça, eklektik, birbirleriyle alakasız ve tabii ki sessiz filmler... Henüz filmler seslendirilemiyor yani... Ancak bu Cambon denilen adam çok cin ve yaratıcı... Filmlerde ses yoksa alt yazı olamaz mı? Tutuyor filmlerin altına Türkçe ve açıklayıcı altyazılar ekliyor. Bu da Cambon'un salonunun kısa zamanda dolmasına ve filmlerinin çok yoğun bir ilgi görmesine yol açıyor. Rakibi Weinberg bu durumu görüyor ve tabii ki endişeleniyor. Ancak unutmayınız ki, o bir Yahudi ve her Yahudi'de olduğu gibi onun da genlerinde kurnazlık ve çözüm bulma yeteneği var. O da boş durmuyor, önce yeni bir sinema cihazı getirtiyor... Ardından Cambon'unkilerden daha uzun süreli filmleri... Ha bu arada getirdiği başka bir yenilik daha var ki evlere şenlik... Film gösterisi başlar başlamaz, ayakta duran bir görevli, seyircilere yüksek sesle ve Türkçe olarak sahneleri anlatıyor, açıklamalarda bulunuyor.

Türk Sinemacılığı, bu iki sinemacının rekabeti ile 1900 yılına kadar geliyor. O yıl Beyoğlu'nda, Odeon Tiyatrosu'nda da (Şimdiki Halep Çarşısı'nın yerindeydi.) film gösterileri yapılmaya başladı. Bu arada Saray sinemaya ilgisiz kalmadı. Sık sık Weinberg'i saraya çağırdılar ve gösterimdeki son filmleri izlemekten geri kalmadılar.

23 Temmuz 1908... Meşrutiyet ikinci defa ilan ediliyor ve tabii ki hürriyetlerin genişlemesiyle birlikte başlayan değişimlerden sinemamız da nasibini alıyor. Bu tarihe kadar çeşitli kıraathane, birahane ya da tiyatro salonlarında birer sığıntı olarak gösteri yapan sinemacılar, bir türlü arzu ettikleri bağımsızlığı ve yükselişi yakalayamadılar. Halkımız, birkaç dakikayı geçmeyen bu konusuz ve temasız gösterileri, Hacivat-Karagöz, ortaoyunu ve meddah gösterilerinin yanında eğlendirici bir çeşni olarak gördü. Daha çok Ramazan aylarında ve tabii ki "gavur işi" bir eğlence türü olarak değerlendirerek...

Daha önce yukarıda belirtmiştim. II. Abdülhamit, sinema cihazlarının girmesini zorlaştırdığı gibi, hangi endişe ya da sebepledir bilinmez, elektriğin de yurda sokulmasına izin vermemiştir. Bu tavır da sinema işletmecilerinin işlerini zorlaştırmış, sektör oluşmasını engellemiştir.

"**Hürriyet-Musavat-Adalet**!" sloganlarıyla II. Meşrutiyeti ilan ettiren, ardından da bir darbe ile hükümeti ele geçiren İttihat ve Terakki, basın, sanat, fikir ve edebiyat sahalarında nispeten bir özgürleşme ve rahatlama getirdi. Sinema cihazını ilk kez ülkemize getiren, Lumiére Kardeşler'in İstanbul Mümessili Weinberg bu değişimi hemen değerlendirmek için, vakit geçirmeden harekete geçti ve 1908 yılında, Tepebaşı'nda ilk bağımsız sinema salonunu yaptırdı ve faaliyete geçirdi. **Pathé Sineması**...

Polonya YahudisiWeinberg'in açtığı Pathé Sineması, Türkiye'nin ilk bağımsız ve sürekli sinema salonudur. Bu sinema, İstanbul Şehremini Rıdvan Paşa'dan alınan ruhsatla, o zamanın en ünlü ve mahir mimarı Campanaki'ye yaptırılmış, epey gösterişli, konforlu ve lüks bir salondur. Faaliyetlerine son verene kadar, değişen sahip ve işletmecileri nedeniyle bu sinemanın adı sırasıyla Anfi, Asrî ve Ses olarak değişmiştir.

İstanbul'da bu gelişmeler olurken, Avrupa başkentlerinde yayınlanan günlük, haftalık gazeteleri, moda, sanat ve magazin dergilerini bile birkaç günlük deniz ulaşımı gecikmesiyle takip eden İzmir'in aristokrat- burjuva Levantenlerinin ve eğitimli halkının bu gelişmelerden habersiz ve kayıtsız olması beklenemezdi. Orada, Kordon'da da 1912 yılında bir sinema salonu açıldı. Hemen ardından, 1914 yılında yine İstanbul'da, Beyoğlu'nda **Palas Sineması,** aynı yıl Taksim Meydanı'nda **Majik Sineması** açıldı. Bu sinemanın adı daha sonra Türk, **Taksim** ve **Yeni Taksim** Sineması olarak değiştirildi. Halen Yeni Taksim Sineması olarak faaliyettedir.

1914'ten yani Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı yıldan sonra Türk Sinemacılığı ivme kazanmış ve hızla tırmanışa geçmiştir. Sebep? Bir kere işin kârlı bir iş olduğu görülmüştür. Sektörün çok parlak ve para kazandıracak olan bir geleceği olduğunu anlayan Fransızlar, İtalyanlar, Almanlar ve İskandinav ülkeleri hem teknolojiyi hem de film üretimini geliştirmeye devam etmişlerdir. Bunun sonucu olarak dışarıdan artık, halkı salonlara çekebilecek olan daha uzun ve hikâyeli filmler gelmeye başlamıştır. Sinemanın kârlı bir

alan olduğunu fark edenler yalnızca Yahudi, Rum ya da Ermeni vatandaşlarımız ya da mümessiller değildir. Gelişmeleri Türkler de yakından izlemektedir. Bunlardan biri de **Fuat UZKINAY**'dır.

Fuat UZKINAY, ilk başlarda sinemacılığa amatörce heveslerle başlamış ancak daha sonra işi büyüterek hem yapımcı hem de işletmeci olarak ilk Türk sinema öncülerimiz arasında yer almıştır. Fuat UZKINAY aslında İstanbul Sultanisi'nde memurdur ama sinemaya merak ve ilgi duymaktadır. Bunun sonucu olarak film çekimini ve yapımcılığını Weinberg'ten öğrenmiştir. Bu arada okul müdürü Ebulmuhsin Kemal Bey'i ikna ederek okulda, öğrencilere sinema gösterileri yapılmasını sağladı. Böylece ilk kez bir okula sinema girmiş oldu. Öğrencilere gösterilecek olan filmleri aynı okulda öğretmenlik yapan Şakir Bey ile (Seden) birlikte seçiyorlardı. Şakir Bey daha sonra Kemal Film Şirketi'nin kurucuları arasında yer almıştır.

Türk Sineması'nın Başlangıcı ve ilk emekleme dönemi iyi anlaşıldı mı efendim?

Devam edelim... Türklerin sinema hevesleri devam ediyor. 19 Mart 1914'te, Murat Bey ve Cevat (Boyer) Bey adında iki ortak, Fevziye Kıraathanesi'nin yerinde ilk sürekli film gösterimi yapan sinema salonunu açtılar. Adı da **Millî Sinema** idi. Bu salon Türkler tarafından açılan ve işletilen ilk müstakil sinema salonudur. Uzkınay, Şakir Bey ve ağabeyi Kemal Bey, Sirkeci'de ortaklaşa olarak 6 Temmuz 1914'te, şimdi Musul Oteli'nin bulunduğu yerde, **Ali Efendi Sineması**'nı açtılar. Ali Efendi kim mi? Şakir ve Kemal Bey Kardeşlerin ünlü lokantacı dayıları. Yeğenlerinin ısrar ve yakarışlarına dayanamayarak sinema salonu olarak kullanılan yeri onlara tahsis eden kişi aynı zamanda... Ali Efendi Sineması açıldıktan sonra çok para kazandırınca, ortaklar bu kez de Demirkapı'da, **Kemal Bey Sineması**'nı açtılar. Bu sinema Demokrat Parti iktidarının başlattığı İstanbul'u dönüştürme projesi çerçevesinde 1957 yılında istimlak edilerek yıkılmış, bu suretle faaliyeti sona ermiştir.

Bütün bunlara baktığımızda, 1914'ten Cumhuriyet'in ilanına kadar geçen süre içinde açılan sinema sayısı ne yazık ki bir düzineyi geçmemiştir. Bu dönemde, Beyoğlu'nda İpekçi Kardeşler tarafından 1920 yılında açılan **Elektra Sineması** ile 1922 yılında açılan ve çok şık, çok zarif kadife perde ve koltuklara ve bol avizeli ışıklandırma sistemine sahip olan **Elhamra Sineması**'nın adlarını da hatırlatmazsak verdiğimiz bilgi eksik olur.

Birinci Dünya Savaşı başlayana kadar Türklerin sinema macerası İstanbul ağırlıklıdır. Bunun dışında imparatorluk toprakları içinde yer alan İzmir, Beyrut ve Selanik gibi Avrupa ile yoğun temaslı, kozmopolit ve heterojen nüfuslu şehirlerde cılız da olsa bazı hamleler başlatılmıştır. Ancak bu hamleleri başlatanlar Türkler yani Müslümanlar değil daha çok Yahudi, Rum ve Ermeni girişimcilerdir.

Kadınlar Matinesine Hoş Geldiniz...

Sinema henüz sıradan insanların gidebileceği bir eğlence olarak halka yayılamamıştı. Yoksul halka bilet fiyatları yüksek geliyor olmalıydı ki seyirciler daha çok zenginler, levantenler ve azınlıklardı. Sinemaların Beyoğlu gibi Müslüman olmayan azınlıkların yoğun olduğu kozmopolit bir semtte açılması belki de Müslümanların mesafeli durmalarının baş nedeniydi. Hal böyle olunca kadınların bu salonlara gelmesi zaten ayrı bir zorluktu. Ancak zengin eşraf, aristokrat ya da paşazade ailelere mensup kadınlar bu asrî eğlenceden haberdarlardı. Zira kendi aralarında, zaman zaman bir konağın salonunda toplanarak ve makinayı kurdurarak çeşitli filmleri izlemek suretiyle sinemayı tanımışlardı. Fakat anlaşılır nedenlerle sinema salonlarına rahatça gidemiyorlardı. Ancak cingöz girişimciler kadınları sinemaya çekecek bir çözümü hemen buldular. Eğer kadınlar, erkekler ve mevcut baskılar yüzünden sinemaya özgürce ve rahatça gelemiyorlarsa, o zaman erkeklerin girmesinin men edildiği saatlerde, sadece kadınlara mahsus gösterimler pekala yapılabilirdi. Nitekim öyle de oldu. Sinema salonlarına sadece kadınların alındığı saatler ayarlandı. Bu uygulama sinemacılık literatürüne **Kadınlar Matinesi** olarak girdi. Hoş geldin kadınlar matinesi...

Kadınlar matinesi işini ilk akıl eden sinemacı kim mi? Pangaltı'da sinema salonu açan Ermeni Asaduryan Efendi... Kadınlar matinesini ilk o uyguladı. Sonrasında bu uygulama diğer sinemalara da sıçradı. Yazlık sinemalarda kadınlarla erkekler arasına bir perde çekilerek başka bir çeşit uygulamaya geçildi. Kadınlar da seyredip yararlanabilsinler diye efendim... Sonradan bunu kapalı sinemada da uygulamaya başladılar. İlk başlatan da Ayasofya Camii'nin karşısında bulunan Alemdar Sinemasıydı...

Buraya kadar Türk sinemasının ilk adımlarından bahsettim. Bu adımlar yavaştı. Gösterilen tüm filmler dışarıdan hazır alınıyordu ve Türk sinemacıları henüz kendi yerli filmlerini çekme aşamasına gelmemişlerdi. Bu işler Birinci Dünya Savaşı'nın bitmesinden sonra başlayacaktı.

Şan Sineması

2016 YILI İÇERİSİNDE NEVZUHUR'DA YAZANLAR VE YAZDIKLARININ LİSTESİ AŞAĞIYA ÇIKARILMIŞTIR

AKBABA Mustafa:
49. Sayıda: GİRİT ÇIKARTMASI (!)
50. Sayıda: BİR GELİR İNSAN CİHANA
51. Sayıda: KÜNDEYE GETİRİLEN KUT
KİLİSLİ ŞAİR HASAN ŞAHMARANOĞLU'NUN BİR BAŞKA GAZELİNİ TAHMİS(şiir)
52. Sayıda: KUT'UMUZ KUTLU OLSUN
53. Sayıda: AKILLAR ALMIYOR İŞBU VAHŞETİ
54. Sayıda: NAZAR KILDIM NAZÎREYE

ANDAÇ:
49. Sayıda: AKLAR ARASINDAKİ KARA
DENİZSEN (şiir)
50. Sayıda: O ÜLKENİN EN YAŞLISIYDI VE GÖLGESİNDE SERPİLMİŞTİ BÜTÜN RENKLER
51. Sayıda: ŞİİRİNİ OKURKEN ZAMANI DURDURMUŞTU
NASIL DA İNSANA BENZİYORLARDI (şiir)
52. Sayıda: TOPRAĞIM (şiir)
KORKU KURTLARI DA CENNET MEYVESİYDİ
53. Sayıda: DOĞAL DENEN YALANLAR SONUNDA NE GÖRÜYORSAK ONU ALIYORDUK
54. Sayıda: AYIŞIĞI KOYU'NDAN UYKUDAKİ DÜŞLERE AYAKLANDIK

AYVALI Mustafa:
52. Sayıda: DİRENDİM (şiir)
53. Sayıda: İNCE SULAR ANASI (Yeşilırmak) (şiir)

BAŞ Rukiye Perçem (Börü Katun)
49. Sayıda: HALKALI ŞEKER
50. Sayıda: SİZ DE BİZİM DUYARSIZLAŞTIRAMADIKLARIMIDAN MISINIZ?

CANSIZ Mustafa:
52. Sayıda: KALAYCI KOCA USTA

DEMİREL Ali:
49. Sayıda: MANYAS – AKŞEHİR KAZAKLARI
50. Sayıda: TÜRK KİMDİR? KİM TÜRKTÜR?
51. Sayıda: KORE SAVAŞINDA ESİR DÜŞEN TÜRK ASKERLERİ
52. Sayıda: KENDİNE SAHİP ÇIKMAMAK
53. Sayıda: TARİHÇİ
54. Sayıda: ÖMER SEYFETTİN

ERÇİN Mehmet:
51. Sayıda: MUSTAFA AKBABA İLE SOHBET

GÜNAY Tuncer:
49. Sayıda: ÜÇ TELLİ GAZEL (şiir)
50. Sayıda: AHMET YENİLMEZ'İN LAPTOPU
52. Sayıda: SANATIN RANTA ÇEVRİLDİĞİ MÜZAYEDELER
54. Sayıda: BİR SİNEMA YAZISI

NEBİOĞLU Osman:
52. Sayıda: BULANIK SU (şiir)
53. Sayıda: GİDERAYAK (Şiir)

SATOĞLU Abdullah:
50. Sayıda: SOMUNCU BABA
54. Sayıda: DİN İLE TAHSİL EDİLEN SERVET VE ŞÖHRETE LÂNET OLSUN!

ŞAŞMA İbrahim:
50. Sayıda: KARADAĞIN ASİ ÇOCUKLARI YILKI ATLARI
51. Sayıda: ÇOCUKLUĞUMUN SATIR BAŞLARI

ŞAHMARANOĞLU Hasan:
51. Sayıda: GAZEL (şiir)

TANAL Öznur:
50. Sayıda: ANTALYA DEMİRCİLER ÇARŞISI'NIN BİLGESİNDEN GÜZEL GÜNLER İÇİN NASİHATLAR

TÜLKAY Hasan:
51. Sayıda: L/AFORİZMALAR
VER ELİNİ GARDAŞ BANA (şiir)